

OBSAH:

Lubomír Macháček – cestou	2
Věra Kopecká – Ostré	3
Jiří Faltus – Svazek	4
Jiří Faltus – Aforismy	5
František Uher – Obdařen předvídavostí	6
František Uher – Ovšem o všem	13
František Uher – Aforismy	15
Martin Vídenský – Jarní bázeň	16
Josef Kraus – Grafomania resort: Dolar proti fazoli	18
Jan Dvořák – Skorosny	22

ELIPSA – LITERÁRNÍ FÓRUM

STŘEDISKA VÝCHODOČESKÝCH SPISOVATELŮ PARDUBICE

<http://www.spisovatelevc.cz/>

ODPOVĚDNÍ REDAKTOŘI

Lubomír Macháček: lubomir.machacek@quick.cz

Lukáš Vavrečka: v.nabokov@seznam.cz

... cestou

Jako začínající adept literatury jsem žil v přesvědčení, že stačí napsat dobrou knihu a ona svou jedinečností, poselstvím, svou pravdou čtenáře osloví a možná zaujme po letech i naše potomky. Jak jsem se hluboce mýlil. Globalizace společnosti, čtenářské zájmy a nálady, vyspělé technologie a v neposlední řadě divoká ruka trhu nejeden předpoklad zásadně změnily.

Z knihy, té zásobárny vědění a vzdělanosti, se stává čím dál více zboží. Naštěstí zatím nenastala situace, kdy přijdeme do obchodu a požádáme prodavačku: Dejte mi pět deka Hemingwaye a půl kila Murakamiho, ale při

propočítaných prognózách našich národohospodářů, které se týkají i knih, si to už dokáží docela dobře představit.

Nicméně nežehráám, vědom si dobře toho, že umění je proces, v němž role tvůrce bývá relativní, ale také že to, co bylo vytvořeno, nemůže nebýt. Jenže jak s tím naložit? Tato otázka, vážení čtenáři, už je na vás. A abych se z ní jen tak lehce nevyvlékl, končím tuhle glosu pobídkou: Čtěte a kupujte. Dokud je co.

L. M.

Věra Kopecká

Ostré

Česká májová

Temné stíny mraků
přebíhaly po kopcích
v slunečném barevném dni
jak dávné vzpomínky

Skřivan nad polem
oslavoval kvetoucí českou zem
zatím co na polích
v černých panelech
se rodila elektřina
místo obilí

Hladovost jedněch
otřásající světem
a z nitra země
pláč a dunění temné
hladových

Ostré

Křížová cesta
k vrcholu
malého světa
nad všednost dní
slibující odpuštění
a blízkost Boha

Krajina poklekla
a barevný chorál
rozechvěl údolí

Jako vzepjaté dlaně
kříže na věžích
prosí o soucit
se zemí
z níž vyhánějí lásku
Májové ráno

Mlha

ulehala do brázd
Milenka znavená
zastýlala noc

Jiří Faltus

Svazek

Z doby kamenné

Jako kameny z lomu
dobýváme láskou
svoje těla
Ještě jsem celý
i ty jsi celá
Ještě nás drtiče
nechávají zrát
Ještě se neustále učíme
na život naříkat

Svazek

Vzali se
To znamená že on
si vzal ji
a ona jeho
Nikde však nebylo řečeno
jak
Zřejmě
jako si bereme
i ostatní věci

Oklikou

Když chci psát
píšu
Když se mi psát nechce
své srdce
si vylévám jinak

Jiří Faltus

Aforismy

Poznat se podle vlastního životopisu bývá často problém.

Aby si mohl zvýšit IQ, musel si nechat vysvětlit, co to vlastně je.

Kompromis je řešení pouze do příštího zasedání.

Můžete-li věřit své ženě, je to důvod věřit i jejím milencům.

Když si vyměnili všechny nadávky, rozvedli se.

Mají tichou domácnost. Kvůli odposlechům.

Je pro papouška lepší soukromá, nebo státní jazyková škola?

Vrací-li se člověk k přírodě, je to nejčastěji po čtyřech.

Přeběhlík – sportující politik.

Kvůli občerstvovacím stanicím přešel ze sprintu na maratón.

Je to charakter – svá daňová přiznání posílá rovnou státnímu zastupitelství.

Myslí si, že základní životní funkcí je mít funkci.

Většinu domácích porážek předchází domácí hádka.

Na závěr soudního jednání si obžalovaný a soudce vyměnili své dresy.

A co když blbost je politická taktika?

(Ze sbírky S rozumem v koncích)

František Uher

Obdařen předvídavostí

Důvěřivci jsou na světě proto, aby byli okrádáni. Oškubávání do posledního peříčka. Igor Olšan byl v tom oboru mistr nad mistry. Přímo velmistr řádu podvodníků. Získal určitou kvalifikaci, v mládí vystřídal bez odborné přípravy prkna několika profesionálních scén. Hrál šťeky. Nosiče vody. Komorníky a pacholky, halapartníky na cimbuří, listonoše, ponocné odtrubující půlnoc, podlé šlechtické lokaje a padlé válečníky. Pohyboval se po jevišti jako loutka, která má nohy a paže na nitkách. Nejčastěji hrál lid. Lidu se tradičně nedostává příležitost vyjádřit vlastní mínění nahlas ani v životě, natož na divadle, proto se musí patřičně tvářit. Přiměřeně situaci. Skromně, uctivě, pokorně, oddaně, nadšeně, otráveně, sklesle, přívětivě, rozezleně, odbojně, bojovně či dokonale seriózně jako subalterní úředník před vládním radou.

Pokud se Igor Olšan u divadla něco naučil, byla to schopnost tvářit se. Tvářit se jako něco. Jako někdo, kým nebyl a nikdy nebude. Zejména si dokonale osvojil přesvědčivý výraz absolutní poctivosti. Také několik náležitě optimisticky či hororově interpretovaných a přesto nebo právě proto hrubě děravých citátů z Bible.

Občas vystupoval jako kazatel. U některých věřících nejednou uspěl. U starších osamělých žen zabírat zejména potulný mnich. Několikrát zdráhavě přijal i nocleh. Příliš si však nepoležel, jakmile nastal noční klid, prošmejdil byt a vytrácel se, na snídani nečekal. Neodcházel s prázdnou. Protože se pokládal za slušného člověka, téměř nikdy neodnesl všechny peníze, které našel.

S nevěřícími satanáši bylo horší pořízení. Nedůvěřovali agentu pojišťovny, pracovníku průzkumu veřejného mínění, výběřčímu charitativní instituce, podomnímu prodáváči mobilních telefonů s výhodnými tarify, kontrolorovi elektroměrů, vodoměrů a plynoměrů, synovci tety Marie, který se náhle dostal do nouze. Nějaká teta Marie se našla v každé rodině a každý synovec se mohl dostat do úzkých. Jenomže příbuzenské vztahy valem chřadnou a uvadají. Nevěřili mu, když nabízel elektřinu za babku, ani jako sociálnímu pracovníku, schopnému postarat se o zvýšení důchodu či snížení nájemného. Osvědčovala se mu kamufláž s revizním technikem od hasičů, použitelná pouze ve všední dny. Přestal se vydávat za

sběratele lidových pověstí, pohádek a písní, vymřeli všichni, kteří nějaké znali. Marně pokoušel osud jako novinář, ta profese definitivně ztratila poslední zbytky důvěry. Když to před volbami zkusil jako kandidát do parlamentu, lovcí voliče dveře od dveří a dům od domu, narazil na absolutní nepochopení. Dvakrát na něho poštvali psa. Co zavánělo politikou, to se lidem eklovalo. Prostě nevěřili. Do jisté míry je chápal, byl přece také podvodník. Usoudil, že na nepochopení narážel i z jiné příčiny; působil příliš poctivě. V Čechách to je špatnou vizitkou, zabydlelo se přesvědčení, že co poctivec, to blbec. Od blbců raději dál. Poctivost se stala nespolehlivým, přímo nebezpečným atributem. Přesto nacházel naivní, důvěřivé lidičky, jejichž sympatie se sice záhy vytrácely, ale kde se již v té chvíli nacházel Igor Olšan! Střídal města a obce, bývalé okresy, kraje i země, z Čech na Moravu, z Moravy do Slezska, ze Slezska do Čech. Obdařen předvídavostí, vyhýbal se místům, v nichž se mělo konat sročení. Hlučný koncert pod širým nebem, protestní pochod za rodičovská práva lesbiček a gayů, manifestace extremistů, setkání věrozvěstů, jednání odborářů či jiných žvlů, nepohodlných a podezřelých mocenskému aparátu. Tam všude hrozila koncentrace podrážděných policejních pořádkových sil. Podnikl kratší spanilé jízdy do Polska, kde v mnišské kutně získával za slib posvěceného obrazu bohorodičky bohatý obolus. Pouze Slovensku se úzkostlivě vyhýbal, s tamními orgány měl neuzavřený účet v podobě postřele-

ného policisty, doživotně odkázaného na invalidní vozík. Netušil ovšem, že slovanští sourozenci vyhlásili Igora Olšana, pochopitelně pod falešným jménem, kterého ve stínu tatranských velikánů používal, ale se správnou fotografií, za osobu podezřelou a Interpolem hledanou.

- - -

Toho dne přšelo. Přšelo všude a na všechno. Také na deštníky.

Igoru Olšanovi dešť vyhovoval. Zejména staří lidé spěchali skryti, hleděli pod nohy, vyhýbali se kalužím. Třeba osamělé stařenky, ubírající se z nákupu nebo z kostela. Patřily k jeho oblíbeným kavkám. Někdy mu jich bylo skoro líto, protože byl v jádru slušný člověk, ale jděte přes náměstí a nejděte peníze! Něčím se živit musel! Kdepak by si dýchavičná babka povšimla, že ji někdo sleduje! Roztáhl kopuli velkého černého deštníku z generace těch, jakými disponuje v úvodu starých krátkých filmů kreslená postavička pana Prokouka. Pod deštníkem se stával jedním z mnoha, snadno skryl tvář a v patřičném odstupu sledoval vyhlédnutou oběť.

Jako toho svátečního promoklého dopoledne. Hrstka věřících se po pobožnosti rozjela a rozběhla do všech stran. Byla mezi nimi i Emilie Tichá, nedoslýchavá jednaosmdesátiletá textilní dělnice v důchodu. Bydlela v domku, příkrčeném na konci okrajové ulice. Igor Olšan si ji v pátek vyhlédl na poště, kam si přišla pro důchod. Na první pohled to byla prostá, dobrá duše. Obdařen předvídavostí usoudil, že nějaký

ten groš schovává, vrátila se domů v celým důchodem. V obchodě utratila sotva za stovku.

V neděli ráno zaparkoval na konci ulice v okamžiku, kdy vyšla z domu. Sledoval ji ke kostelu a během návratu. Nabyl přesvědčení, že stará žena je „jeho člověk.“ Zdroj příjmu. Nutně potřeboval finanční injekci, byl skoro na suchu. Na venkově se ukazovala jako výnosná role kominíka. Televize neustále strašila požáry, způsobenými závadami v komínech, kominík se však vyskytoval jako Mikuláš. Jednou do roka. Vydávat se za kominíka bylo fyzicky náročné, ale výnosné. Lidé platili hotově, mnozí štedře přeláčeli.

„Zase se zastavte,“ zvali a mysleli to upřímně, vzhledem k horentnímu zvyšování cen plynu a elektřiny se hromadně vraceli ke klasickému vytápění.

Hrozilo však nebezpečí, že si povšimnou, co si mistr černého řemesla odnesl bez jejich vědomí. Dodržoval zásadu: Jeden komín ve vsi a dost! I tak to bylo riskantní, technicky i časově náročné. Někdy také málo výnosné. Pravda, ze samoty u Jarošova si minulý rok odnesl rovných sto tisícovek, ale takové úrodné žně nepatřily k běžným.

Igor Olšan vedl nákladný toulavý způsob života, musel si udržovat jistou úroveň. Jako kazatel nebo pracovník sítě mobilních operátorů nemohl chodit se špinou za nehty. To libozvučné označení užíval s oblibou, ačkoli mu nedávalo smysl. Stejně jako ovečkám k ostříhání. Také musel dbát, aby nezanechával otisky

prstů. Jako podvodník byl čistý, již nezletilosti se zapletl s partou zlodějů aut a neopájel se iluzí, že zrovna jeho otisky byly vyženy z daktyloskopické evidence. Stal se poměrně vzácným elementem v garsoniéře blízko centra jistého moravského krajského města. Jen pro úplnost, jeho dominantou je Špilberk. Ukázal se sousedům, přesvědčeným o jeho působení na zahraniční ambasádě, vázaném slibem mlčení.

„Promiňte, souse,“ odpovídal na občasně narážky či zvědavé otázky, načež použil mimičku pokorného potulného mnicha. Občas připojil významné přivření oka, jindy přiložil prst na ústa. Tvářil se jako James Bond v lázních. Tvářit se, to ovládal. Zaplatil nezbytné domovní poplatky, užil si klidu, dopřál si pár jízd drahými nočními podniky a zase se nenápadně vytratil. V rodném městě neměl žádný škraloup, nebylo občana s čistějším štítem. Nikoho nezajímal jeho způsob obživy.

- - -

Stále bylo nedělní dopoledne a stále přšelo. Ulice se leskly, někde se již podle obrubníků vytvářely špinavé potůčky. Chodci museli dávat pozor na auta, řidiči nedbali vody ani chodců a od kol jejich aut odstříkovaly špinavé gejzíry. Jeden zasáhl starou paní. Rozzlobeně pohrozila deštníkem. Domů jí zbývalo posledních dvacet metrů.

Igor Olšan rozmýšlel, jakou taktiku zvolí. S čím vyrukuje. Rozhodl se pro neuvěřitelně levný mobilní přístroj. Měl vzorek na ukázkou, pochopitelně kradený.

„Pět stovek zálohy a pozítří vám ho doručí pošta,“ sliboval vemlouvavě. Aby nebyl škrob, přihodil tři měsíce volání zdarma a vánoční stovku hovorů za polovic.

Toho deštivého dne zvolil klasický postup. Jakmile zjistí, kam bába ukládá peníze, odvede její pozornost. Jako pozornost firmy daruje balíček kávy. To by bylo, aby nenabídla, že ji ochutnaj! Pokud bude výdělek adekvátní vynaložené námaze, dá vale městu, okresu, kraji. Změnu již pokládal za nezbytnou, tři týdny na jednom místě bylo až dost. Policajti už možná pasou po falešném kominíkovi nebo potulném mnichovi.

Zazvonil u branky, která zůstala pootevřená. Povšiml si rozbitého zámku. Okolí měl obhlédnuté, v krizové situaci se dalo vyskočit oknem dozadu do zahrádky a přes nízký plot a přilehlý parčík zmizet k autu, které přemístil na malé parkoviště. Do ulice se vrátil pěšky, krytý deštníkem. Pršelo stále víc. Když zazvonil podruhé, pohnula se za oknem záclona. Za okamžik se pootevřely domovní dveře. Neváhal, prošel brankou a zdvořile pozdravil. Trochu ho zaskočilo, že Emilie Tichá, jméno si již v pátek přečetl u zvonku, nechává dveře zajištěné řetízku.

„Paní Tichá?“ otázal se uctivě.

„Co povídáte? Musíte nahlas, špatně slyším!“

Nechtělo se mu hulákat jako světskému u kolotoče, ale zesílil hlas: „Prší!“

„Už druhý den,“ pronesla tenkým, vibrujícím hláskem.

„Jsem akreditovaný zástupce firmy Mobila. Pracovník sítě mobilních operátorů.“

„Žádnou operaci nepotřebuji! Jsem zdravá jako rybička,“ svěřila se sdílně. „Jenom špatně slyším a někdy sotva vláčím nohy!“

„Rád bych vám nabídl velice výhodný mobilní telefon.“ Spustil obehnanou písničku. Jako když másla ukrajuje. „Obsluha je vzácně jednoduchá, poplatky za hovory minimální. Nejnižší v Evropě! Naši strategií je sloužit především starším lidem. Pustíte mě laskavě dovnitř? Déšť začíná být nepřijemný.“

„Kdepak, milý pane! To pusťte z hlavy! Mám zakázané pouštět do domu cizí!“

„Od koho?“

„Od dcery.“

„Jděte! Opravdu? Bydlí s vámi?“

„V Heřmanově Městci,“ odpověděla s hřejivým úsměvem, jakoby ji vzpomínka na dceru vylepšila náladu. „Zrovna nedávno mi koupila nový telefon. Se sluchátkem, ale přenosný. Nastavila hlasitost, dobře se slyšíme. Zvonění dolehne až na dvorek.“

Igor Olšan byl zkušený podvodník. Poznal, kdy je na místě zařadit zpátečku a nenápadně vycouvat. Možná to měl raději zkusit s kontrolou vodoměru.

„Možná byste měl navštívit pana Pleváka,“ pravila Emilie Tichá zamyšleně, mezerou ve dveřích protáhla paži a ukázala do ulice. „Bydlí támhle v tom paneláku, jak před ním stojí par-

kovací automat. Zrovna minulý týden povídal, že se mu pevná linka nevyplácí a pořídí si něco menšího do kapsy.“

„Také důchodce?“

„To víte, že jo! Je trochu spořílek, ale penzi má pěknou, povídal.“

„Žije jako ten kůl v plotě,“ pronesla přesvědčivě. Snad až příliš přesvědčivě, ale Igoru Olšanovi to uniklo. Možná nesl vinu hustý déšť, bubnující do deštníku, snad pekařské auto, projíždějící ulicí.

Když ptáčka lapají... Právě to Igora Olšana napadlo. Ale na druhou stranu... Takový zazonbaný dědek může mít nahrabáno! Neptá se, kdo zvoní a otevře, děsí se chvíle, kdy už nikdo nezazvoní.

Věnovala mu neurčitý, drobný úsměv, připojila „zkuste to u Pleváka, on si rád popovídá“ a zavřela dveře, trčel na dešti sám, s deštníkem nad hlavou. Sledovala ho oknem. Sotva prošel brankou, usedla k telefonu a otevřela blok s telefonními čísly. Trochu nervózně, listy jí proklouzly v prstech, musela začít od začátku.

Plevák bydlel ve druhém poschodí. Igor Olšan vstoupil do domu, dveře mu přidržela mu je prsatá holčička s dychtivými očima. Život pro ni ještě představoval veliké krásné dobrodružství. Výtah opouštěla starší žena, spěchající do nepohody.

Zazvonil ve druhém poschodí. Otevřel mu starší muž oblečený podomácku, na nohou sešmatlané trepky. Strejda z pohorské vesnice, který příbuzným ve městě vozí králíka,

nesluší se přijet s prázdnou. Na důchodce však nevypadal.

„Vy jste ten pán přes mobily?“ otázal se Plevák s neskrývaným zájmem. „Volala paní Tichá, že se možná zastavíte.“

Igor Olšan pocítil nepříjemné mrazení a instinktivní nutkání pronést „to musí být nějaký omyl“ nebo „promiňte, zazvonil jsem u špatných dveří,“ ale než se k tomu dostal, stál v předsíni a zouval si promočené boty.

„Půjdeme do pokoje,“ vyzval ho Plevák. Nechtěl do kuchyně, tam se dalo vytušit působení ženských rukou. Mlel páté přes deváté a usadil návštěvníka do křesla. „Dáme si skleničku, co vy na to? Žádný med, courat po venku v takovém nečasu.“

„Nemůžu si vybírat,“ řekl Igor Olšan, pocitující nejistotu. Jakousi intuitivní kmitavou hrozbou nebezpečí. „Pracuji na procenta.“

„Paní Tichá povídala něco o výhodném mobilním telefonu.“ Postavil na stolek polo-prázdnou láhev becherovky a dvě sklenky. „Buďte od té dobroty a nalijte! Mně se třesou ruce. Nerad bych takové lahodné pití rozbryndal.“

Igor Olšan cítil vzrůstající nepokoj, ale chopil se chopil láhve a jedné sklenky.

Než se nadál, zacvakla mu na zápěstí pouta, hostitel hbitě odstoupil a v jeho ruce se ocitla pistole. Prázdná. Tak ji doma ukládal, náboje pro jistotu zamykal jinde a nestihl se k nim dostat. Dbal opatrnosti, konsternovaný podvodník působil jako zdatný chlap, o dvacet roků

mladší, ze slovenského policisty udělal invalidu. Plevák se ve svém zralém věku nerad pral a nechtěl, aby neortodoxní zadržení přerostlo v trapnou frašku.

„Bohumír Plevák,“ představil se úslužně. „Povoláním policista. Služebním zařazením kriminalista. U paní Tiché jste to zkusil přes mobilní telefony. Byl jsem zvědavý, zda přijdete jako pojišťovák, potulný mnich nebo revizní technik od hasičů.“

„Patrně si mě s někým pletete,“ ohradil se Igor Olšan srdnatě, ve svízelných situacích považoval za nejlepší obranu útok. „Rozhodně si na vás budu stěžovat! Není zdvořilé bezdůvodně ohrožovat člověka pistolí.“

„Řekněme, že je to spíš nezvyklé,“ řekl inspektor Plevák. „Za jistých okolností je ovšem jakýkoli projev zdvořilosti naprosto nemístný.“

Slyšeli otvírání bytových dveří. Vstoupil neutrálně se tvářící policista, snad chtěl dát najevo, že převzetí zadrženého delikventa je jeho denním chlebem, který ho vzrušuje přibližně jako předpověď počasí v Nairobi. Za ním stanula zmoklá paní Pleváková. Vyčkávala na chodníku příjezdu policistů, aby jim umožnila hladký vstup do bytu. Do třetice vkročila do pokoje krvelačně se tvářící policistka, která postrádala snad pouze pozvednutý plamenný meč, aby nahnala strach i drsnějším halamům. Pokud šlo o ženský šarm, zůstalo jí ho jako zapomenuté zelné hlávce v širém poli.

„Nadporučík Slámová,“ představil ji inspektor Plevák. „Ráda se postará o vaši bezpečnost a spolehlivě vás doprovodí do vyšetřovací vazby, pane Olšane. Nebo v našem městě účinkujete jako Aladár Kopinický?““

„Žádného Aladára neznám,“ pronesl Igor Olšan poněkud zemdleně, uvědomujíc si praskání ledu pod nohama. Očekávat záchranné lano považoval za ryzí diletantismus.

„Jméno se dá změnit sedmkrát za týden,“ pokračoval inspektor Plevák rozvážně, strejčkovsky, žádná váda, žádný hněv. „S podobou je to horší. Podle fotografie vás poznala paní Coufalová ze Svojšína. Minulý týden vás nechala přenocovat jako mnicha na pěší pouti do Vatikánu. Opustil jste ji bez rozloučení, ale nikoli s prázdnou.“

„Moc hodná paní,“ pronesl Igor Olšan ukřivděně. „Taková ochotná, účinnivá, přítulná, ale náročná, pane, hrozně náročná! Celičkový večer a dlouho do noci jsme vedli disputaci o konceptuální fotografii a fotodekadenci. Povídala, že je od fochu.“

„Stále dobře naložená, vidíte?“ prohodil inspektor Plevák.

„Hotový poklad.“

„Až na to, že krade jako straka.“

„No právě,“ přitakal Igor Olšan. „Sotva myslela, že spím, prohrábla mi peněženku a vypůjčila si tisícovku v domnění, že to nepoznám.“

„Zkoušela to i ve fotoateliéru, kde pracovala. Kabelky, to bylo její gusto. Nedokázala odolat, aby nenahlédla. Až ji lapili při činu. Neprodle-

ně se s ní rozloučili,“ řekl inspektor Plevák. „Zkrátka, ve Svojšíně jste tvrdě narazil. Kam se poděly šperky, které jste si vypůjčil na další pout?“

„O žádných nevím,“ ohradil se Igor Olšan chabě. „Nevzal jsem jí ani žádné prachy, všechno si vymyslela!“

„Jak víte, co si vymyslela?“ zpozorněl inspektor Plevák. „Peníze jsou prakticky nevystopovatelné. Udělal jste si výlet do Jihlavy a nabídl tam šperky k prodeji. Majitel starožit-

nictví uvedl popis, který vám sedí jako šitý na míru. Konfrontace je nezbytná, bude stát slovo proti slovu. Přivezeme jihlavského starožitníka i paní Coufalovou.“

Igor Olšan pochopil, že dohrál. Pro ten den, pro ten rok, možná na dlouhé roky, pokud mu podtatranské extempore vtěsnají do obžaloby nebo ho vydají na Slovensko. Pocítil hlubokou lítost, i slza se drala do oka. Vlastní selhání bolí nejvíce, předvídavost selhala na celé čáře. Tichounce pronesl „to snad ani není nutné.“

František Uher

Ovšem o všem

Bezvětrí

jeden mluví
proti větru
nerozumím mu
druhý mluví
po větru
nerozumím mu
třetí mlčí
tomu
rozumím
(*Potenciál popele*)

Tábor v horách

do tábora v horách
poslové přinesli
obvyklé zprávy
v údolí
rozkvetly trávy
na květech včely
ryb v řekách hojnost
pouze šelmy
stále zápolí
o každou kost
psi vlci šakali
lidé
(*Potenciál popele*)

Ovšem o všem

obloha nad průsmykem
průzračně čistá
jako voda u pramene
nevím ovšem o všem
stalo se zvykem
popírat zjevné pravdy
(*Potenciál popele*)

Záchranný člun

sbíjeli záchranný člun
neptali se pro koho
nevěděli že pro sebe
(*Pravidla plantáže*)

Obvyklý pátek

zavolejte mě
až vám bude temně
nepomohu vám
neporadím vám
ale budu s vámi
(*Pravidla plantáže*)

Pustý čas

ptali se: kam jdete
mávl paží: ach kletě
zda se připomíná
komu patří vina
ptali se: proč tam jdete
odpověděl: prchněte
úvoz je samá mina
ptali se: kdo o tom ví
odpověděl: vy
(*Chůze po minovém poli*)

František Uher

Aforismy

Na slušného člověka nenarazíš! Včas se ti vyhne!

Mnozí hudebníci by pro hudbu udělali víc, kdyby šli hrát kulečnick.

Pokusil se napsat velice špatnou knihu. A povedla se mu.

Sejdou-li se tři ženy, začíná babí léto.

Mnohý aforismus jsem ušil na míru neoblíbeným lidem. Nejedem rovnou sobě!

Světověznámý hokejový obránce zahynul při honu na zajíce. Ze zvyku skočil střelci do rány.

V autě se cítím bezpečně jen tehdy, když stojí v garáži.

Na rozdíl od dobrých skutků se ostatní vyplácejí.

Mnoho lidí za nás mluví, ale nikdo za nás nechce pracovat.

Některé silnice jsou v zimě udržovány. Některé nikdy.

Přišel o všechno. Jen o jeho ženu nestál ani exekutor.

Slušný člověk nenadává nahlas. Vyřídí to elektronicky.

Až lidstvo unaví elektronická komunikace, vrátí se ke kouřovým signálům.

Požádal soud, aby si směl trest odsedět na mysliveckém posedu.

Ze smrti neznám bázeň. Každému odkáži jednu bázeň.

Říkali o synovi, že roste jako z vody, ale on dával přednost vodce.

I menšiny mají svá práva. Ale nesmějí se jich dožadovat.

Vstává s kohoutem, spát chodí se slepicemi. Je plný čmelíků.

Je mnoho způsobů, jak dosáhnout dokonalosti. Žádný není dokonalý.

Všichni moji oblíbení spisovatelé umřeli, proto chci zůstat neoblíbeným autorem.

Martin Vídenský

Jarní bázeň

Sen

Lehkovázná křivka letu
vytvořila vzdušný most
vedoucí do jiných světů,
klenoucí se přes věčnost.

Jarní bázeň

Až puknou ledy,
budu se opět strachovat,
že ostří ker
poraní stará řečiště
a spodní proudy
spolu s krví, bolestí a špínou
odplaví i něco
čistého.

Bod zlomu

Včera mi vytrhli
první druhej zub.
Na bradě
mi vyrašil
první šedý vous
a na temeni hlavy
mi roste
malé náměstíčko.
To ten konec
pěkně začíná.

Na Vernisáži

Ze stolů mizí
chlebičky,
víno, káva i
rakvičky.
Po půlhodině
jsem si jíst,
že nebude co
pít a jíst.
Zbývají už jen
obrazy.
Tak žerme, ať se
nezkazí!

Kam... ?

Rok co rok
jdu proti
času
po strništi
a v sebezpytném
tratolišti
kajícně
se ptám:
„Kdo zbaví mě
mých vin...
... až jednou
odletím...
... a vlastně
kam?“

Josef Kraus

Grafomania resort: Dolar proti fazoli

Scéna představuje kancelář soukromého detektiva, jak ji známe popsanou v mnoha detektivkách americké „drsné“ školy: stůl, dvě židle, telefon na stole a věšák, na němž visí pár věcí, které postupně detektiv použije. Dobré by bylo, aby na skle pomyslných vchodových dveří stálo v negativu jméno detektiva tj. Ned Beaumont detektiv tedy VITKETED TNOMUAEB DEN.

Celá následující parodická hříčka odehraje se v tomto prostoru a postupně nebo i najednou s následujícími postavami :

Ned Beaumont, detektiv

Florance Coton-Milles, manželka, příp. milenka zmizelého továrníka Millese

Kitty Breakfast, jejich služebná a současně majordomus

Stan Stanley, reportér deníku Old News

Brad Bradley, policejní inspektor

Samuel Buster Coton – Milles, továrník

1. Po úvodním monologu detektiva Neda, přichází Florance, aby oznámila, že zmizel její milenec nebo manžel Sam Buster. Ned odmítá i přes nabízené velké peníze případ převzít. Jako důvod uvádí celkovou krizi, vlastní deprese a stresy. Po delším dialogu, jenž se neustále

točí kolem zmíněného detektivova problému, Florance uražena odejde s tím, že věc předá policii, které nevěří, a proto se prý chtěla obrátit na Neda.

2. Druhý Nedův monolog spočívá v tom, že rozebírá nastalou situaci ze svého pohledu a na scénu vtrhne reportér Stan.

3. Vyčítá a vyzvídá. Ned se diví, že to už ví. Stan mlží a tvrdí, že jako novinář nesmí prozradit zdroj svých informací. Ned ho rozčílí jednak tím, že nechce ze známých důvodů případ vyšetřovat, že by to bylo skvělé sousto pro noviny, když policie nic neví, ale hlavně proto, že Ned odhalí ihned ten zdroj informací. Je to továrníkova služebná Kitty, která mu to oznámila v posteli, protože s ní reportér spí. Ten se rozčílí a bouchnutím dveří vystřelí z kanceláře, kam se okamžitě vřítí inspektor Bradley.

4. Podivuje se nad tím, že Ned odmítl vyšetřovat továrníkovo zmizení a nevěří, že by to bylo možné jen kvůli celkové krizi ve státě, spojenou s osobními stresy a depresemi. Navrhuje Nedovi, aby případ vzal, řekl si o honorář 500 dolarů za den a půlku mu dal. Případ vyšetří policie, ale slávu bude mít Ned. A jestli

to neudělá, nechá ho zatknout podle paragrafu neposkytnutí pomoci bližnímu v nouzi související s ohrožením života a zdraví, za což je stanovena sazba od šesti do dvanácti let. Ned se zamyslí, z věšáku sejme a navlíkne si čepici s kšiltlem a inspektora vyhodí.

5. Zavolá svému doktorovi a právníkovi, aby se poradil, ale se zlou se potáže. Oba jsou v celkové krizi, stresu a depresi.

6. Vejde služebná Kitty. Naivně ohlašuje zmizení svého šéfa, ale Neda neoblomí. Tak to zkusí tím, že ho udá policii za nepravdivé tvrzení, že spí s reportérem. Ned se ani moc nebrání a navrhuje služebné, aby si zmizení svého zaměstnavatele vyšetřila sama, že to vlastně nic není. Že jí vlastně pomůže jednak její náhodný milenec reportér Stan, a kdyby to nešlo, mohou zapojit i inspektora Bradleye. Je to nakonec jeho práce. Kitty se brání tím, že to nevyhovuje její paní. Slíbili si totiž s manželem, že se k sobě nebudou nikdy chovat jako manželé, nýbrž jako milenci a policie by tento stav těžko chápala. Navrhuje, aby se pro uklidnění situace u paní Florance zastavil aspoň na kafičko. Je teď tak sama ... Ned odmítá, s Florance už mluvil a nechce ten případ převzít, protože mu není dobře a je krize. Kitty s nepořízenou odchází.

7. Ned si měří teplotu a mezitím sleduje z novin současný kurz dolaru a zničeně komentuje pro sebe jak stoupající tělesnou teplotu, tak i klesající kurz dolaru.

8. Vejde reportér Stan a oznamuje, že má nové poznatky o Millesově zmizení, a že bude hračkou celý případ došetřit. Továrníka totiž viděli u jezera, v herně, v baru, na letišti, na nádraží, v přístavu a v prolézačce na dětském hřišti. Ned nechce nic slyšet a diví se, že to nedal Stan do svých novin. Noviny ani policie není to pravé, tvrdí Stan. Jako důvod uvádí zneklidnění továrenských obchodních partnerů. Ned znovu opakuje, že mu to je všechno jedno, že požádá o penzi a ať se třeba všichni obchodní partneři oběsí i s továrníkem, jestli to už neudělal.

9. Vejde Florance a lamentuje, že jestli se soukromě někdo neujme vyšetřování, firma se položí a přijdou tak o všechnen majetek. Ned ji odkazuje na jiné detektivy, ale ona to odmítá, protože považuje Neda za nejlepšího a nejserióznějšího detektiva v kraji. Poté se ptá, koho by jí mohl on jako dalšího schopného doporučit. Ned je všechny chválí, vadí mu pouze velikosti jejich nohou nebo barva kravaty příp. jejich účes. Přítomný reportér Stan všechny Nedovy připomínky považuje za malicherné výmluvy a doporučuje Florance, aby si opravdu našla jiného detektiva a on že se zasadí, aby Nedovi vzali licenci. A rozzlobeni oba, Stan i Florance, odejdou.

10. Ned zůstává opět sám. Prohlíží noviny, čte inzeráty na volná místa, počítá s tužkou v ruce, kolik let mu zbývá do důchodu.

11. Do kanceláře vletí inspektor Bradley. Ujistí se, že Ned nebude nic vyšetřovat a oznámí mu, že doporučí reportéru Stanovi, aby si založil soukromou detektivní kancelář a ujal se vyšetřování případu zmizení továrníka Millese. Ned ho ujistí, že to je dobrý nápad, zvláště, když jim inspektor pomůže s vyšetřováním, a k tomu ještě shrábne peníze, protože paní Florance jich má hodně na rozhazování. Ned ho vnímá jen zpola a listuje přitom v kuchařské knize. Najednou se místo reakcí na celý případ zeptá inspektora, jestli má radši knedlíky nebo brambory. Bradley ho pošle na psychiatrii a než bouchne dveřmi, řekne mu vztekle, že se okamžitě zasadí o to, aby mu vzali licenci soukromého detektiva.

12. Vejde služebná Kitty s novým nápadem. Ujme se vyšetřování, když jí bude Ned aspoň radit. Má totiž nové poznatky a ráda by to všechno vyšetřila už kvůli své paní, kvůli dobrému zaměstnání a pak taky nechce ztratit milence Stana. Ned se zamyslí a nakonec nerad souhlasí. Začíná s Kitty rekapitulovat všechny dosud známé skutečnosti.

13. Do místnosti vtrhne Florance a začne vyčítat služebné Kitty, že ví o zmizení jejího manžela víc než všichni ostatní, a že nechápe, proč nemluví pravdu. Začne se s Kitty hádat. To znechutí Neda a pod záminkou, že jde do lékárny a pro noviny, opustí kancelář. Obě ženy se dál dohadují, vyčítají si různé věci, nakonec i to, že Kitty továrníka sváděla. Kitty se hájí a své paní naopak vyčítá, že manžela neměla

ráda, že s ním žila jen pro peníze, a že nakonec ví i o jejích milostných avantýrách.

14. Do místnosti vejde reportér Stan a snaží se obě ženy uklidňovat. Moc se mu to nedaří, Florance jej obviňuje z vymyšlených bulvárních klepů, které produkuje prostřednictvím svého plátku a nakonec se začnou hádat všichni tři.

15. Do tohoto zmatku vrazí navíc inspektor Bradley, jenž se všechny snaží uklidnit a žádá je, aby se vážně věnovali případu, že se opět dověděl něco nového. Objevil totiž jistého svědka, jenž s továrníkem ještě předevčírem hovořil na veřejných toaletách městských lázní. A na lázně by se měli všichni teď zaměřit. Navrhuje, aby si všichni okamžitě koupili plavky a chodili inkognito do lázní pozorovat pohyb. Že se v lázních obchoduje s drogami, a že by pan továrník mohl být do něčeho podobného vtažen. Inspektor se podiví nad tím, že není přítomen detektiv Ned. Chce jej přinutit podílet se na vyšetřování a pokud odmítne, vytáhne na něj zrušení licence a obvinění, že odmítá pomoc bližnímu. Začnou se dohadovat všichni čtyři a vzájemně se obviňují.

16. Vráti se Ned. Dává najevo nelibost, že se vše řeší v jeho kanceláři a připouští, že se přece jen částečně rozhodl pomocí případ řešit, ale pouze jako pomoc služebné Kitty, která toho ví asi nejvíc a ostatní ať jdou po svých a nepletou se do toho. Zatím jim může dát pouze nějaký dobrý recept na dušené brambory v cibuli a špagetách. Všichni se trošku urazí

a nechce se jim odejít. Jeden přes druhého, kromě Kitty, nutí Neda k tomu, aby je všechny zahrnul do vyšetřování a společně tak továrníkovo zmizení objasnili. Ned odmítá a nabízí další recept, tentokrát na salát z vrbového listí, šalvěže a lněného oleje. Inspektor, když neuspějí s přesvědčováním, vytahuje na Neda listinu se zákazem provozování činnosti a zároveň obvinění za neposkytnutí pomoci bližnímu v nouzi. V ten moment se definitivně rozčílí Ned. Vyhazuje všechny ze své kanceláře a zároveň je obviní z toho, že továrník se stal obětí jejich nedůstojných pletich. Oznamí jim, že si továrníka najde sám a jestli je naživu, přemluví ho, aby s ním odjel se všemi penězi do srubu na Aljašku nebo do Austrálie do stanu. Tam že budou pozorovat hvězdy a vařit si jednoduchá jídla. Všichni přesvědčují Neda o tom, že pan továrník je civilizovaný člověk a že by nikdy nikam ze svého komfortu neodešel. Ned se všemi hodlá uzavřít sázku. „Vsaším d o l a r p r o t i f a z o l i, že se nemýlím“, oznámí přítomným. Přesvědčuje nadále všechny, že to všechno přestalo továrníka bavit, že žije, a že si ho najde sám a okamžitě s ním uteče někam do dalekého zahraničí do pustiny. Tam, že jim bude oběma dobře. Je postupně všemi obviněn, že s Millesovými penězi by se mu určitě dobře utíkalo, když by byli finančně zajištěni. S tím Ned souhlasí. Tvrdí, že žít někde na konci světa

je lepší s plnou kapsou než chudý, a že se na to těší. Tím všechny definitivně našťve, rozhádají se a konec hádkám učiní přítrž Ned tím, že do publika vyzve Millese, aby už přestal blbnout a ukázal se. Vyjde tak najevo, že jsou s továrníkem spolužáci a kamarádi, kteří si předsevzali, že jednou, až budou mít dost peněz, utečou z civilizace někam do pustiny, kde svůj život klidně dožijí. Všichni přítomní lamentují a postupně se hrouťí. Je jim jasné, že své sázky prohráli a nutí naposled detektiva, aby se držel konce pravé a nefalšované detektivky, a jsou dokonce ochotni přiznat jeden po druhém, že továrníka zavraždili, každý jiným způsobem. Ned ze svého úmyslu nesleví, obviní všechny, že chtějí jen Millesovy peníze a vyzve továrníka, aby se objevil.

17. Na scénu vejde rozesmátý továrník Milles s fotoaparátem. Vyčte jim všem, že blbnou, že celou dobu tady pobíhá a fotí, když se konečně ke své radosti naučil fotografovat, a že se těší na cestu do oněch zapadlých končin světa. „Nede, vyber sázky a jedem !“, tak nějak zvolá a hříčku končí zesílený zvuk reprodukováného dixilendu, který ostatně na začátku a v průběhu představení několikrát zazněl, zvláště tam, kde se zdálo, že nikdo z účinkujících neví, jak dál.

18. T a k t o j e k o n e c .

Jan Dvořák

Skorosny

1

V pondělí podvečer jsem byl na střeše našeho činžovního domu svědkem ošklivé scény mezi Felicií Hajskou z třetího patra a Vilmou Přikrytou z přízemí. Impuls k ní byl zdánlivě banální. Paní Hajská si šla pro vysušené prádlo, jež rozvěsila už před drahnou dobou, ale našla šňůry přeplněné vlhkou nadílkou paní Přikryté, která právě svévolně všechny její proschlé kusy sundávala a vyrovnávala do koše, aby získala prostor pro svoji potřebu. Vlastně nic zlého neučinila, naopak, zbavila kolegyni práce – a podobná nežádaná ochota bývá dnes vzácná. Tím nepochopitelnější bylo vzkypění ženiny zlosti. Syčela a prskala na překvapenou dobrodějku gejízr drsných výrazů, vyčetla jí kdeco, třeba drzou svévolí, s níž si dovolila nořit prsty do cizích čistých košil, trenek, povlaků. Být paní Přikrytá vztahovačná, musela by se tvrdě urazit – vždyť ji protivnice vlastně pasovala na neomalenou špindíru, jenomže napadená vzdorovala stejným arzenálem urážek a nadávek. Čím víc zabředávaly do jícnu malicherného sporu, tím výrazněji opouštěly podstatu činu a dostávaly se za jeho hranice. Vzájemně rozebraly svoje rodinné poměry, každičkou

tuctovou a běžnou epizodku vyzvětšovaly do hádavých rozměrů.

Jak jsem je tam tak viděl dštít oheň a síru a nemohl neposlouchat bodavá slovíčka, vybavil jsem si pojednou a samovolně obrázek, který se mi tu často naskýtal. Byla na něm právě dobře udržovaná čtyřicátнице Felicie Hajská, přicházející vcelku pravidelně a často s košíkem vypraného prádla. Já, chovatel holubů s přehledem o blízkém dění, pobývající u příbytků svých miláčků, bezděčně sledoval dost zvláštní počínání úhledné ženičky. Místo toho totiž, aby se co nejrychleji vyrovnala se svým nepříjemným úkolem, jako to dělávala většina pradelnek, vyzařovalo z její tváře zvláštní napětí, které se přenášelo do pohybů. Bez rutinní ledabylosti sáhla po každém kusu a s promýšlením ho zakolíčkovala. Zdálo se, že není náhodné, kam který článek nové dávky umístí – že každý má své pevné postavení v celku a zmýlí-li se, musí věc napravit. Když jsem si na závěr prohlížel s uznáním její prádlovou krajinu, nepostrádající topografii /ha/, přiznával jsem výsledkům, že zřejmě sledují nějaký účel, jakkoli jsem to vzápětí popíral. Setkal jsem se zřejmě pouze s enormně pořádkumilovnou hospodyňkou, která není s to odfláknout žádnou činností.

Dobrá, ale proč je potom tolik vyvedená z míry, proč neklidně těká z místa na místo – a proč jí nikdy není po chuti moje přítomnost? Předstíraně přebarvenými poznámkami stran mých holubů jako by toužila s lichocením odvrátit moji pozornost od jejího konání. Jenomže já byl nelítostný a recipročně pěl ódy na její zručnost, čímž jsem ji ještě víc trápil. Tak, tak, odbyli jsme si s Felicií Hajskou svoje chvílky a dál pak poletovali holubi po svých trasách a prádlo vlálo v klidnějším či temperamentnějším větru. Naproti tomu nemohu nic pozoruhodného povědět o kvapem uvadající Vilmě Přikryté, která jako by hned od pračky, oblečená podomácku a ještě mastná od práškových výparů, vyběhla dráhu v zběsilém rytmu, halabala vytahovala z nádoby ošetřené díly, úplně jedno, s čím sousedily, a než stačila pořádně vydechnout, byla zase pryč. Splývala s většinou ostatních hospodyněk, které chtějí mít nepopulární /možná i nenáviděné/ činnosti co nejrychleji za sebou, aniž by uvažovaly o jejich smyslu, natož aby se jimi nadměru zdržovaly nebo v nich dokonce hledaly zalíbení.

Možná právě o střet těchto dvou neviditelných koncepcí šlo v sledované krvežiznivě hádce, která místo, aby se vybouřila a uhasla, příkládala další a další roští do ohně.

A s ustrnulou pravidelností během zdlouhavých tirád opakovala Felicie Hajská varovné věty: Moje prádlo bude viset tak, jak ho rozdělím. Sama si ho i svěším.

Vilma Přikrytá takovouhle konstantní hlášku postrádala.

2

Stalo se, že jsem pod vlivem střešního divadýlka pozoroval manželku při praní. Nebylo to samozřejmě poprvé, pronásleduje mě komplex, že jsem se nikdy na této činnosti nepodílel, a proto čas od času nabízím své ženě služby. To by to dopadlo!, odmítá je razantně a trpělivě mi vysvětluje, že není lhostejné použití různých prášků a naměření příslušné teploty. Ostatně neperu já, pere pračka, dodává skromně. A tak aspoň hledím na tanec prádla v otáčejícím se válci, pozoruji, jak se proplétají jednotlivé díly, jak se spojují a hned zase rozdělují. Onehdy mě vzrušilo, když se zakouslo triko do límečku košile – a pluly pak chvíli ve vášnivém objetí, načež byly násilně odtrženy. A celý tento dojemný výjev doprovázela vtíravá stereotypní hudba motoru. Položil jsem ruce na kryt přístroje a ucítil příjemné teplo. Manželka na pračku spoléhá, už ji během vyplňování jednotlivých programů ani nesleduje. Navrhl jsem, že jí aspoň hotové prádlo rozvěším. Copak? Černé svědomí? Nebo potřebuješ, aby tě ženské obdivovaly a litovaly a mě špinily? Takhle mě přemrštěně bujarým smíchem odvrhla.

3

Tak jí aspoň pomáhám čas od času dotáhnout přeplněný koš od výtahu do schodů, ale většinou se nám nedaří sjednotit termíny. A to i při jiných konáních. Kdy jsme byli například na společné procházce?! Dokud děti neodešly z domova, nutily nás k stálému rodinnému sjednocování, až

to někdy pociťovaly jako újmu. Pamatuji jejich s věkem stále nafrněnější výrazy, s nimiž reagovaly na moje výtky, že opouštějí naše stádečko. Obzvláště zatvrzelému Slávkovi jsem dokonce vmetl do tvářičky, že se čertí tak, až mu naskakují bradavice. Dlouho se prohlížel v zrcadle, protože se mně naučil věřit. Nyní se pochopitelně musíme spokojit s řídnoucími návštěvami robustního chlapíka, v něhož se proměnil, který vemlouvavost svého povolání advokáta přenesl i do soukromého života. Chceš? Poradím ti. Takhle reaguje na každý problém, který před ním v dobré vůli otevře, proto jsem se naučil ukrývat své potřeby. Příliš okázale by působilo, kdybych mu řekl čistou pravdu: že ho totiž vždy budu potřebovat především jako syna. Je pochopitelné a logické, že když děti vyrůstají, mění se jejich úhel pohledu, jenomže my si nechceme připustit různé fáze tohoto procesu odcizování. Už jsem se neprávem opřel do Slávka, tedy dopovím. Zůstává sice věrný vzpomínkám na rodinné rituály a nikdy neodmítne matčiny moučníky, ale teď již nerozeznáš, chutnají-li mu či nikoli. A Růžena s Boženkou mě v posledním čase míjejí téměř úplně. Žertem jsem jim předhodil smutnou pravdu, že jejich návštěvy domova připomínají spíš povinné exkurze, a tím je jaksepatří urazil. Svou neomalenost jsem ještě vystupňoval provokujícím dotazem, je-li nutné spěchat do domácností vyvolávajících dojem pusté krajiny pod Vesuvem. Asi respekt jim nedovolil replikovat, což mě rozladilo ještě víc. Křičel jsem na ně, proč proboha nebrání ty své ploty, když předstírají, že je jim za nimi dobře. Jenomže kde je konec mým mazlíkům s uhrovitými tvářička-

mi! S každou zahojenou jamkou se jejich kůže počala vyhlazovat do podoby strnulé masky. Z pohodlných křesel, které musíme měnit ještě zachovalé, abychom nedělali ostudu, na mě hledí kultivované a pěstěné paničky, jejichž dřívější drnčivý osvobozující smích nahrazuje přemoudřelé mudrování. Rád si prohlížím stará alba, vybavuji si nad nimi zapomenuté příběhy, které možná ani neexistovaly a já si je jen domýšlím, ale typické je, že mě nikdo nezastavuje ani neopravuje. Radost z minulosti se nekoná, vystřídala ji povinnost naslouchání. A já schválně rejším po těch siluetách prsty a přikazuji. Vezměte si ze sebe příklad. Víím, že ošklivě zjednodušuji, i naše současné styky se větví do epizod, za nimiž se za dva roky budu ohlížet, nicméně dojem prázdnoty je nezvratitelný. Připomíná rotující černou kouli, která pohlcuje světelné pruhy – a stále se blíží. Vyzařuje z ní magická síla. A pračka řve a já se ptám ženy, nepřipadá-li jí zvláštní, že dva lidé ušpiní tolik prádla. Tak si to vezmi k srdci, podivuje se, o čem mám čas přemýšlet.

4

Holoubky mám samozřejmě pojmenované a víím, že každého charakterizují také osobité povahové rysy. Snažím se však neupřednostňovat jednoho před druhým, jako jsem to praktikoval, přesvědčením rovnostář, při výchově dětí. Přesto je mým nejmilejším favoritem bělounek Dobromil. Při dotyku se má dlaň vždy zdrží na jeho peří – a když ho vypouštím a pozoruji, jak mizí v dálce, srdce se mi svírá. Již několikrát se mi totiž stalo,

že se některý z mých přátel ze své pouti nevrátil, ba viděl jsem i mrtvolky označkových tvorů. Takhle neznámí sadisté chytili a zabili třeba krásného Serafína a dali si věru záležet na hloubce a síle uštědřených ran.

Planě a předčasně se zaobírám tím, co bude, až ztratím sílu starat se o své hejno, o kterém mluvím jako o „živé letce“. Teprve teď rovněž chápu svíravé pocity děsu starého pana Zvoleného, když musel opustit byt, který jsme po něm získali, odstěhovat se do pečovatelského útulku – a s tím i odejít od holubů, co k jeho bytí neoddělitelně patřili. Lehkovážně jsem slíbil, že se o ně postarám, ačkoli jsem s podobnou činností neměl nejmenší zkušenosti – a upřímně řečeno ani k ní nijak neinklinoval. Bylo to prostě gesto sebevdomého muže, který neuznává nepřekonatelné překážky. Zvláštní je, že si dobře pamatuji vidiny, které mě v té době počaly pronásledovat. Vystupovali v nich mohutní ptáci, kteří se agresivními nálety dožadovali mé pozornosti a nestrpěli, abych ztratil ze zřetele obrazce, jež vytvářeli, a z nichž na mě číselo vždy nové a nové poselství. Problém byl v tom, že jsem ty okřídlené značky nedokázal rozšifrovat. Pochopitelně jsem se s těmito vizemi nikomu nesvěřil. Naopak, před panem Zvoleným jsem hrál suveréna a snažil se ho oslňovat vyčtenými vědomostmi. Nedal najevo, věří-li mi či nikoli, ale nic jiného mu nezbývalo. Před svou smrtí mě ještě několikrát navštívil, ale na střechu se nijak nehrnul – skoro jsem ho k návštěvě jeho drahých musel přemlouvat. Teď jste jejich tatíkem vy, překryl ostatní výmluvy, málo platné: já je opustil. Vybavuji si

jeho potácivou figurku, nebezpečně se přibližující k okraji střechy. Zažíval jsem obavy, aby se nečekaným skokem nechtěl vmísit mezi poletující ptáky.

Samozřejmě mě drahouškové svazují. Musím nejen dbát o jejich optimální životní podmínky, ale dohlížet i na pořádek v místech, kde se vyskytují. Přesto téměř nepřetržitě čelím stížnostem. Kolem mě žije hodně reptalů, to byste se až divili! A že se naoko usměvaví dobráčkové dokážou rozkurážit! Dům mi vůbec připomíná chobotnici. Roztažená chapadla nelítostně svírají každého, koho chtějí z různých příčin uchvátit. A přitom se s respektem zdravíme.

Možná jsem si toho nevšiml, ale připadá mi, že od incidentu přichází Felicie Hajska častěji kontrolovat stav svého prádla, jako by už nechtěla strpět minulou kolizi. Je ovšem zajímavé, že postupně nevyčleňuje proschlé kusy, naopak zapíná na nich kolíčky, pokud je vítr uvolní. Přiznám se, že nechápu její počínání. Připomíná mi strážce vlajky, který ji pravidelně vztyčuje i snímá. Každý prapor však přece vyjadřuje nějaký symbol. Že by tomu tak bylo i v jejím případě?

Každopádně se mi líbí to pestrobarevné vlání, které připomíná vodní hladinu, posetou bárkami. Imponuje mně, že z tak profánní činnosti dokáže vytvořit Felicie Hajska cosi jako obřad. Při svém holubaření netoužím po konverzaci, má pozornost plně patří ochočeným drahouškům, přesto jsem nemohl pilně ženě nevzdat svůj hold.

Je hezké pozorovat, křikl jsem na ni, jak se s tím prádlem mazlíte. Vyzařuje z toho láska...

Teprve po chvíli mě začala vnímat, jako by

nejdřív nemohla postihnout, odkud přichází hlas. Zdálo se mi, že její výraz prozrazuje jisté roz-dvojení. Na jedné straně se v něm zračila radost z uznání, na straně druhé probleskovala těžko identifikovatelná obava. Z čeho? Z prozrazení nějakého záměru? Rozhodně však nepromluvila, jen mi poděkovala gestem ruky. Pozoroval jsem ovšem, že jí moje přítomnost není milá, i když jí projevují přízeň. Nic zvláštního, ostatně nevoli vůči sobě a mým holubům shledávám i u dalších obyvatel domu. Jako by mně záviděli nadhled, který na střeše uprostřed svého oddaného hej-na zažívám. A zášť se znásobuje ještě tím víc, čím razantněji slábnou podobné ptačí přístřešky a mizí ze střešch.

5

Horší je, když přicházejí deště. Z horní plošiny se sice naskýtá úchvatný pohled na světla města, rozpitá vodou a mlhou, chce se mi plesat nad sugestivním tetelením, probouzejícím kouzelnou atmosféru, ale holoubkům se mokrá doba vůbec nezamlouvá. A to se, prosím pěkně, mají kam skrýt. Lijáky samozřejmě vyženou i pradelny. Smíří se s osudem a využívají sklepní sušárnu. V těchto černých unavených dnech mívám strašně rozbujele sny, které ale většinou nemají sou-vztažnost s prožívanými událostmi. Moje snění je odcizené, smějí se v duchu a libují si se závanem smutku, že i v říši podvědomí si toužím uchovat svou nezávislost. Dá-li se to podobně vyložit. Jenomže Felicie Hajská mě převezla a skočila mi i do mého nevědomí. Vystupovala v něm opět

v roli záhadné pradelny, která se kochá svými se zámyslem rozvěšenými prádelními šňůrami, když tu se najednou nebe zatáhne stínem desítek letadel – a ta začnou opouštět parašutisté. Obloha je poseta padajícími těly, z nichž každé je – kromě padáku – jinak zabarvené a tvarované. Formují se tak pozoruhodné duhové gejzíry a směřují k prostoru Felicie Hajské. Ta zoufale pobíhá kolem svého území, křičí a vztyčuje ruce k blízcím se vtrhlíkům, jako by je chtěla zastavit a zabránit jejich dopadu. Marné počínání – když nepřestává fungovat gravitace. Znebepršíli neznají překážky, nedotýkají se však země, ale uchycují se na rozpažených šňůrách, a tím pochopitelně překrývají jednotlivé prádelní kusy a ruší pracně budovanou soustavu Felicie Hajské. Protože věje silný vítr, působí jeho kvílení jako cynický výsměch tajuplné ženě. Ačkoli se snaží proti nim kurážně vykračovat a setřásat je z pružných špagátů, nemůže akt zhoubného díla ani odvrátit, ani potlačit. Nicméně ani beznadějí ji nemůže zastavit. Naský-tá se fascinující pohled na vzdorující a pobíhající ženičku, která narušuje sebejisté a vymezené pády a trvá na své prádlové stavbě. Napětí tohoto souboje způsobilo, že jsem se častokrát v jeho průběhu probíral celý zpocený, místo úlevy jsem však vklouzl do vzpomínky na střešní příhodu. Teprve po řádném ranním probuzení jsem se mohl vzdálit od epizody, která mi začíná požírat zbytečně moc času, ale nepodařilo se mně to. Kolem pro mě vždy okrajového tématu, které představovaly přízemní starosti s prádlem, začala pojednou bruslit i má žena. Celá dychtivá a nemálo rozrušená mi vykládala,

že ji při rozvěšování dávky v sušárně nepřetržitě a zkoumavě pozoroval jakýsi chlapík. Vidíš, řekla mi, kdyby se mě třeba na policii ptali, jak vypadal nebo kolik mu bylo, nedokázala bych si vzpomenout. Nevím proč, ale bála jsem se víc jeho promluv než zjevu a na ně také soustředovala pozornost. Pochopitelně jsem jí hned připomenul, že ne nadarmo jí nabízím pomoc i při banálních úkonech, člověk nikdy neví... Přeslechla mě, plně vnořena do nepříjemného zážitku. Po chvíli mlčenlivého zírání na ni pojednou vychrlil spousty slov. Za prvé ji zmentoroval, že nechává prádlo skoro nevyždímané, tím zpomaluje jeho sušení a zdržuje další zákaznice. Budiž. Mnohokrát se prý stalo, že jí za to paničky vyčiniily a nic nepomohlo omlouvání. Nejraději bych se zeptal, nebyla-li mezi nimi rovněž Felicie Hajska, jenomže jak by si to choť vyložila?! Podivila by se právem mému zájmu. Tak jsem raději trpělivě poslouchal. Chlap ovšem – a to bylo na pováženou – přešel na kritiku našeho prádla. Podívoval se například tomu, že nosím zastaralé trenky /dokonce s lampasy/ a nikoli moderní slipy. To ponižuje mužství, drmolil nesmyslně a jiskřil dalšími podobně přidrslými perličkami. Nakonec zařval, že by ho zajímalo, jakou teplotu pro jednotlivé kusy volí a nedochází-li k míchání barev, to už ale žena ztratila trpělivost a nabrala kuráž, osopila se na něj, rázně ho odstrčila, když ji chtěl zastavit ve dveřích a se zadostiučiněním nasávala echo jeho omluvných lamentací, které svou hlasitostí musely znít domem. Ať je to, jak chce, myslí, že by se dovedla ubránit, ale přece jen by uvítala, kdybych ji protentokrát zastoupil, neboť ji ke

všemu rozbolelo v krku. Vida, do zdánlivě nevinného výjevu vstoupil tedy další aktér. Což ovšem nestačí, neboť jsem do něj vplétán i já.

6

Žena měla koš pečlivě uspořádaný, zbytečně až komicky mě instruovala, jak si mám počínat. Dodala – mimochodem -, že narazím-li na ten podezřelý zjev, abych si ho prostě nevšímal. Proč zbytečně kalit vodu, bůhví, o koho vlastně šlo. Rozčilil jsem se, vyčetl jí smířlivost a toleranci. To nám potom mohou pobíhat po domech i vyložení ničemové, zobecňoval jsem. Dodala, že ho ničemou nenazvala. A já soptil dál. Pak jsme se uklidnili a já spěchal za svou novou povinností. Nebudete tomu věřit /ani já sám tomu nevěřím/, ale hned při vstupu jsem zjistil, že šňůry, na které už měla nárok má žena, jsou dosud zaplněny. Naráz jsem se ocitl v kůži Vilmy Přikryté, i když o úplně analogickou situaci nešlo. Jenomže i teď bylo patrné na první pohled, že má předchůdkyně nechává zbůhdarma oběšené už vyschlé viselce, a tím zdržuje provoz v baráku, který má rovněž dán svá pravidla. Co mám tedy dělat? Chvíli jsem se jen tak rozhlížel kolem a s odporem vnímal provlhlé stěny s rolující se malbou. Nechyběly i obvyklé nápisy, na nichž byl kdekdo nazýván zejména volem a vévodily i neumělé akty. Případal jsem si jako ve vězení, kterým ostatně sušárna pro pradelky je. Podobné rozptylování ovšem nic neurychlilo a já se přestal podívovat Vilmě Přikryté, že jí praskly nervy. Navíc bych podob-

ným činem nic nenegoval, neboť na rozdíl od obrazců Felicie Hajské tyhle byly vytvářeny velmi ledabyle a ryze užitkově. Přesto mi připadalo nepřístojné dotýkat se rukama cizích předmětů intimní povahy. Jenomže minuty kvapily a já na štokrleti počal dřímat a znovu se mi objevovaly sny, tentokrát však jaksi rozstříhané a umístěné do různých prostorů. Prádlo v nich nehrálo žádnou úlohu – možná proto, že mi vstoupilo do reálného života. Tak jsem se nechal unášet docela půvabnou kresbou barevného podzimu, v němž doslova prší listy z větví stromů – a hle, motiv prádla se náhle vrací, jenomže je tentokrát jinak vyjádřen; na lysé dřevěné překážky se uchycují poletující kusy papíru, obalují vznosné listnáče a činí z nich cosi na způsob záchytných šňůr. Napadlo mi nazvat to hemžení „prádelnou přírody“, kdyby to neznělo tak banálně. Nevím, jak dlouho jsem procházel krajinou oblečených stromů. Úplně mě probudil vlhký dotek a výkřik. Překvapeně jsem zíral do kulatého – přehnaně nalíčeného – obličje Věruš Slukové z, tuším, prvního patra. Zaujalo mě zejména, jak jí stékají černé stružky očních barev po vlhké pokožce. Připomínalo mi to, nezlobte se, pochod hrobařů. Vy jste mě ale vylekal. Myslela jsem na nejhorší, když jsem vás tady viděla padlého. Zaplať bůh, že žijete. Dlouho mlela Věruš Sluková a neustále mi rejčila prsty po těle, jako by se chtěla přesvědčit, že skutečně existuji, a ještě toho využít. Opravdu, někdy její pohyby připomněly intimní pohlázení. Zvláštní, co všechno se může při tak všední práci přihodit. Ačkoli se bráním reagovat na podobné naivní podněty, a tím je rozvíjet, tentokrát jsem

podotkl, že mě těší její starostlivost – obzvláště když je jedním z mála lidí, kteří ji projevují. Sám jsem byl překvapený, jaké plky tu pronáším a jak se neprávem pasuji na ukřivdence prvního stupně. Proto jsem opět naráz přeladil, oživil příběh Felicie Hajské a uzavřel, že bych nerad dopadl jako Vilma Přikrytá. Věruš Sluková se hýkavě rozesmála, rejdivé prsty mně téměř zaryla do kůže a řekla, že nám by se něco podobného stát nemohlo. Pak pravila, že by se rozhodně neurazila, kdybych jí pomohl, právě naopak. Těšilo by mě, kdybych cítila vaše pohyby na mém prádle, dodala a přimhouřila oči. Nedovolil jsem vypustit z úst žert, který mě napadl – že bych ovšem také mohl vzít do ruky prádlo někoho jiného z jejich rodiny. Přesto jsem se usmíval, zatímco trval i její smích. Tak jsme se na sebe šklebili a prádlo se pokojně rozvalovalo, přesychalo a čas utíkal.

7

Manželce se překvapivě rychle ulevilo, do hrdla si vpravovala nějaký zázračně účinný dryák, hlavně ji však strhlo mé sdělení o Věruš Slukové. To se divíš, do koho se převtělil ten tvůj sklepní fantóm, dělal jsem na ni dlouhý nos. Útočí na naši rodinu tentokrát v podobě ženy, proto si musel zvolit tebe, smála se sarkasticky. Příště si prý rozmyslí někam mě posílat. Připravím jí víc starostí. Také se bála, když jsem dlouho nešel. Nadto se jí nedařilo usnout. Obtěžovaly ji vzpomínky na samé nepříjemné věci. Vystupoval v nich například její otec a můj tchán, který neustále utíkal od rodiny, navazoval nové a nové styky s různý-

mi podezřelými existencemi s vidinou rychlého zbohatnutí – a posléze se pokorně vracel a ostatní se potáceli pod tíhou jeho dluhů. Nikdy mně nedovolil padnout, mluvil s hrdostí o své rodině. Jedině já jsem rád naslouchal jeho vyprávěnkám z bloudivých poutí, které ostatní tolik iritovaly, jakkoli jsem věděl, že to jsou smyšlenky. Ale půvabné smyšlenky. Ve snu se tatínek neustále omlouvá, ve vzpomínkách trvá na svém. Nevím, v jaké podobě ho mám raději. Ale ráda ho mám pořád. Na chvílku mi blesklo v hlavě, nevrátili-li se tchán v podobě prádelního návštěvníka, nicméně už nešlo osobu víc zatěžovat, vše tedy zůstalo, jak bylo...

A manželka byla od otce zase u Věruš Slukové, dopodrobna mi líčila, jak chatrné a nevábné prádlo rozvěšuje, překvapila mě, jakých detailů si všímá, řekla třeba, že límečky skoro u všech košil jsou odřené a ručníky nezají absolutní čistotou, ale trvají na nich stopy po absolutním znečištění. S takovým prádlem bych se nehonosila, lamentovala žena. Vyslovila podiv nad tím, že já, přehlíživec, vnímám i záležitosti, nad kterými, myslela, jenom ohruuji nos.

Naše cosi jako překřikování mi začalo lézt na nervy do té míry, že jsem zůstal v zajetí prádla i nadále: jednou podstoupím, pravil jsem, všechny fáze tohoto obřadu. To znamená, že nejen našpiním, ale namočím, vyperu, vyžehlím, složím či vyvěším. Přece nemohu přiznat ve svém pokročilém věku, že jsem během jeho trvání ani jednou neabsolvoval tento rituál s chabou výmluvou, že běží o ryze ženskou práci. Má drahá mě zaujatě naslouchala – a to tak pozorně, že se jí podařilo

zavřít oči a úlevně vydýchnout. A já se dobýval do jejího snu, jenomže bez výsledku, neboť jsem snil rovněž.

8

Pochmurné dny trvaly dlouho, deštivé gejzíry přicházely snad ze všech světových stran – a já měl co dělat, abych uchlácholil rozčepýřené holoubky. Došlo to tak daleko, že jsem jim i prozpěvoval, i když jsem při svém výkonu mnohdy poztrácel melodii. Ve svém repertoáru jsem posbíral nej-různější písně, ale protože jsem si snad žádný text vcelku nezapamatoval, nechal jsem je všelijak kombinovat a prostupovat. Vznikal chaos, ale příjemný – a mým svěřencům se nadouvala hrdélka radostí.

A uprostřed toho zpívání-žonglování se objevila nečekaně Felicie Hajska a mně napadlo, že všechny ty žena-pradlenky připomínají mé poztráčené písně. Nevím proč. Felicie Hajska ovšem nenesla žádný košík, ale neměla ani pláštěnku. Vypadalo to, jako by se jí prostě zastesklo po tomhle místě a ona ho musela navštívit. Vykládám si. Zarazila ji moje přítomnost. Dychtivý výraz se pod mým vlivem změnil v ulekaný, načež byl vystřídán vzdorovitým. Bránila se. Pojednou zatleskala dlaněmi, jako by chtěla s holubím hejnem odehnat i mě. K podobné provokaci jsem zůstal netečný, spíš jsem předstíral, že chápu její snahu upoutat na sebe pozornost, takže jsem přestal hrát jako dřív neviditelného, ale zjevil jsem se jí v plné parádě, hovorný a přátelský. Zanádal jsem na protivné deště, ubezpečil ji, že i mně se stýská po

vlažícím prádle, znovu dodal, jak oceňuji její rozmístění zdánlivě mrtvých předmětů. Zdá se mi, že chcete naznačit různou podobu věcí, srostlých s živými bytostmi a závislých na nich. Takové košile, zvolal jsem. Předurčíme jim, kdy kterou obléknout a vzájemně se začneme ovlivňovat. Nebojím se přiznat, že s bolestí přijímám vyřazení každé košile, neboť i ona se podílela – ano, podílela – na uspořádání našeho života. S láskou si vybavuji třeba ty dávno zaniklé, ještě klukovské kusy s odvážným střihem na tehdejší dobu. Jak jsem se jimi honosil, jak jsem si v nich vykráčoval. A takhle bych si mohl oživovat každičkou mizernou ponožku, ať to zní sebeprofánněji. Docela mě uráží, když se z částíček mého odívání stane časem hadr na podlahu, dušený černou vodou. Vykládal jsem jí tyhle nesmysly s takovou vervou, že jsem skutečně v paměti počal zpětně hrabat v dávno zaniklých šatnících a vybavoval si hlubší a hlubší vrstvy. Ach, mé oblíbené sytě modré triko, kde jsi! Tahal jsem ho do vytahání a vyblednutí. A pojednou dočista zmizelo z mé skříně. To bylo hledání. A nařikání. Myslela jsem, že to odstůněš, svěřila mi později maminka. Ztratil se mi s ním důležitý identifikační znak... A nesmlčel jsem jí ani dost intimní detaily – třeba jsem jí začal vypravovat, jak jsem spěchal na jedno ze svých prvních rande, hnal jsem se a bylo vedro, takže mi na památném triku vyrostla jezera potu, styděl jsem se, dokonce mi připadalo, že je cítit agresivní pach. Tolik jsem se těšil – a přesto jsem vzal zpáteční rychlost a běžel se převléknout, jenomže výsledek byl stejný, ne, ještě horší. Ulicí kráčel utopenec. Který už nedohnal zpoždě-

ní. Chvíli jsem se při tom povídání smál a vzápětí nebyvale vážněl. V každém případě jsem ovšem nechápal, proč se jí takhle svěřuji, vlastně mi to bylo nepříjemné. A obdobně jí. V ženině výraze jsem spatřil cosi jako bezradnost. Rovněž ona nevěděla, proč se jí zpovídám, čím si zasloužila jakési navazování přátelství.

A já od ní nedovedl odvrátit pohled, nedokázal jsem se tvářit neutrálně. Jisté bylo, že jsem překročil hranice konvenční sousedské konverzace, aniž by mi bylo jasné – proč.

A jak jsem tak na ni hleděl v té olovené barvě šeredného dne, shledal jsem, že žena naproti mně plane jak zářivka. Abych vysvětlil. Ustrojení Felicie Hajské bylo nahony vzdálené ledabylé pracovní užítkovosti většiny ostatních pradelnek. Nadýchaná halenka, perfektně ušitá a vyžehlená, se spíš hodila na slavnostní večer než na všední pobíhání. Místo střízlivosti a utáženosti se roztáčela barevná kola odvážných vzorů, budící dojem rozevlátosti. A s tímto impresionistickým zátiším ladila i kontrastující lehce nafialovělá sukně, postupně zklidňující pestrý dojem z horní části. I účes připomínal rozvlněnou hladinu stříbrného jezírka. Proboha, čeho všeho jsem si všimal. Na druhé straně mě udivovalo, že jsem podobné lišící znaky nezaznamenal už dřív, třeba zrovna v souvislosti s rozvěšovaným prádlem. Podobně jako má žena neuměla popsat maniaka, ani já jsem nedokázal vidět Felicii Hajskou zpětným pohledem. V překvapivé podobě tady stanula přede mnou, jako by přilétla s mými holoubky.

9

Rozhodně jsem nečekal, že mě setkání s Felicií Hajskou zaujme a rozhodí tak, že si na něj vzpomenu ještě při večeři a s určitými cenzurními střihy o něm poreferuji překvapené manželce. Patřili jsme totiž oba k nekomunikativním typům – procházeli jsme kolem sousedů s povinnými úsměvy a replikami na jejich navazované rozhovory, aniž bychom směřovali někam dál. Nikdy jsme neiniciovali důvěrnější seznamování – naše příležitostná potkávání vedla nejčastěji od dobrých chůzí ke konstatování žejedobřežesemámedobře. Přeháním, ale v zásadě prozrazuji pravdu. Navíc v podobě nemluvy jsem hrál rozhodně prim já, žena přece jen někdy utrousila rozšiřující slovíčko nebo vyslechla s předstíraným zájmem důvěrnější informaci. Nesmlčel jsem ovšem ani svou adoraci prádla, což mou drahou rozesmálo i pobouřilo nejvíc. Nazvala mě pokrytcem pokryteckým. Pokrytce pokrytecký, zasyčela, ty který máš takový odpor ke kupování šatstva! Potom rozhořčeně kreslila, co jí to dá přemlouvání, aby mě vytáhla na nákup kousků, které je třeba vyzkoušet. V těch zkazkách vystupoval protivný morous, odmítající jakýkoli zdoluhavý výběr svršků. Sahal po prvním nahmataném exempláři a vůbec nedbal, je-li pěkný, ba sedí-li mu vůbec. Manželčiny pokusy nespokojit se s naráz vytáhnutou věcí a přihlédnout třeba i k módě pokládal za ztrátu času a energie. Oči unavených prodavaček sice oceňovaly, že je nezdržují, ale přesto jí projevovaly soucit. Musíte to mít těžké, vyslovovaly mimikou. A tenhle člověk,

lamentovala, se někde na střeše svléká a obléká, doufám, že jen slovně, před cizí ženskou, rozněžňuje se nad košilkami a tričky, o nichž, jsem přesvědčena, konstruuje jen vymyšleniny. Čekal jsem, že manželka bude stupňovat své výpady a připravoval jsem si koše výmluv a vytáček, ale zmýlil jsem se. Blahosklonně nad celou věcí mávla rukou a dodala, že mi ještě dnes projde celý šatník, aby nedošlo k nějakému dalšímu nedopatření. Trvá však na mé aktivní účasti. Tím mě nejvíc potrestá. Radovala se, že mě zahnal do kouta.

Když jsem pak pozdě v noci ulehal, ke svému údivu jsem zjistil, že věnuji nadměrnou pozornost skvrně na pyžamovém kabátku, kterou bych dřív blahosklonně přehlédl. Byla sotva zřetelná, takový rozmáznutý dotek zřejmě pera, tmavomodrá kalužinka však narušovala symetrii jakéhosi perského vzoru s převažujícím odstínem žluté barvy. Nechtěl jsem teď náhle měnit noční úbor – manželka by si toho zajisté všimla, neušlo mi, že po mně stříhala očima. Proč jitřit uklidněnou atmosféru?! Na druhé straně jsem nedovedl odpoutat myšlenky od téhle vyslovené prkotiny, a to mě znepokojilo. Lámal jsem si hlavu nad tím, jak se na látku mohl ten bod dostat, přejížděl jsem po něm prsty – a vtáhl ho úplně do svého přemýšlení. Vybavil jsem si třeba, že má přehnaně čistotná maminka nesnesla sebemenší ušpinění mého ustrojení. Stačila nepatrná šmouha – a poskvrněná košilka musela hezky do prádla. Litoval jsem, že jí přidělávám práci, a to mě vedlo k zvýšené opatrnosti. Zároveň ovšem omezovalo v klukovském nespoutaném pohybu. Že by se opět k stáru

hlásily předané geny?!

Znepokojivější ovšem bylo, že jsem se nedokázal rozloučit ani s Felicií Hajskou. Málo platné – to ona mě dovedla do těchto sfér uvažování. Pociťl jsem k ní cosi jako vděčnost, jakkoli jsem nevěděl za co vlastně.

10

Od této roztržky /nepřeháním?!/ mi připadalo, že manželka se pojednou staví podezíravě k mému holubaření, zatímco dříve ho přijímala s pochopením, přerůstajícím do lhostejnosti. Sice se divila, že jsem si vyhlédl – a k tomu ještě nedobrovolně – činnost, která jí neladila s mými zájmy, ale zároveň připouštěla, že se v ní možná skrývá pro mě ukryté kouzlo, o němž nic neví. Dokonce trpělivě vyslechla, když jsem se jí svěřil se svými novými dojmy a poznatky, nebyl jsem si však jistý, vnímá-li je. Nyní mě pronásleduje špičatými poznámkami. Holoubky vnímá skoro jako zástupný objekt, který mi umožňuje opouštět domov a unikat – kam? Kam – nevěděla, rozhodující bylo, že od ní. A já jí neprozřetelně nahrál s tou prádelní epizodou. Za několik dní, během nichž jsem opět po vyčásení strávil mnoho klidných hodin na střeše, aniž bych narazil na jakoukoli pradlenku, se k ní vrátila. Ironicky mi sdělovala, že – prosím, bez mé účasti – provedla prověrku našich šatníků /tedy i svého/ a souhlasí se mnou, že jim věnujeme málo pozornosti. Kolik zbytečné péče obětuje věcem, které dávno dosloužily. Moje povídání prý mohlo vyznít jako obviňování z nedostatku piety, opak je však pravdou. Narazi-

la například na už řídké ubrusy s rozšklebenými okraji, které si nedovolila vyhodit z úcty k daru tchyně. A tak vláčí dědictví starých vysloužilců na úkor módních výbojů. A pak zjistíš, že vděku se vlastně nedočkáš. Kdyby to ovšem byla jenom záležitost prádla! Jenomže ona má pocit, že jsem jeho prostřednictvím mířil do uzavřenějších sfér našeho života. Se znepokojením pozoruje, že se protahuje čas mého mlčení – a na její podněty reaguji posunky, svědčícími o mé faktické nepřítomnosti. Definitivně jsem zařadil do slovníku neutrální parazitické slůvko hm, nahrazující plnohodnotné odpovědi na zvědavé dotazy. Když mě zavalila lavinou podobných sněhových smrští, z nichž číšel chlad, chtěl jsem jí hned oponovat a vyvracet neoprávněné dedukce. Jenomže jsem nedokázal zastavit ten přívál emocí pouhými slovy. Položil jsem jí prsty na ústa a začal jí hladit tvář jako kdysi. Zdálo se mi, že se jí pod vlivem těch pohybů vrací barva. Blednoucí kůže zrudověla, věty se rozdrobily ve vydýchnutí. Přesto jsem nebyl přesvědčen, že mi věří.

11

Šidím své holoubky. Protože jsem nechtěl jítřit atmosféru, která se uklidnila jen napovrch, trávil jsem na střeše pouze dobu nezbytně nutnou k ošetření svých miláčků. Zdálo se mi, že si nahoru prakticky jenom odskakuji, takže manželka skoro ani nemusí zaznamenat mou nepřítomnost, natož mě postrádat. A navíc jsem jí ještě po návratu podával s pedanterií jakousi informaci, co jsem v těch nemnoha minutách s holoubky zažil.

Uznávám, že tyhle zpovědi působily skoro směšně a mohly probouzet i podezření, že jimi uklidňuji černé svědomí. Však se mi zdálo, že při těch nadmutých promluvách na mě hledí s neskrytou ironií, ale pořád mi to připadalo lepší než se oddat zlověstnému mlčení. K obdobím tichých domácností u nás docházelo jen zřídka a nikdy ne nadlouho. Záhy se nám vždy začalo stýskat po vzájemné komunikaci a zpětným pohledem nám konflikt připadal malicherný. Zatímco spory měly v sobě pachut' hořké kávy, smířování vonělo líbeznými květy. Měli jsme se rádi a dlouhou dobu soužití provázela stálost této hodnoty. Žena sice trpělivě poslouchala mé hlášení o rozmazlených ptáčích, ale nevyjadřovala se k němu – a stáčela řeč opět k tomu prokletému oblékání. Tentokrát mi vyčetla, že opravdu chodím k těm holoubkům vystrojený jako hadroš. Pak se nemůžeme divit, že ženské pozorují a kritizují. Zahrozila, že odteď bere můj vzhled do svých rukou a sarkasticky dodala, že si to může dovolit, protože, jak se zdá, nemá vlastně co dělat. A já pozoroval s nelibostí, z jakých narůstajících maličkostí se narodí vážná konfliktní situace. Čím víc jsem jí chtěl zažehnat, tím zlověstněji cenila zuby. Zrovna včera na mě manželka znovu zaútočila. Plačtivě se mě ptala, proč překrývám zlatistou košili duhově pestrým pulovrem a s tou nádherou se neostýchám vyrazit na důležité jednání. A obleky si šetřím ve skříni. Namítl jsem, že nejdu na módní přehlídku – že půjde o závažnější problémy. Stručně jsem jí na důkaz toho zreprodukoval hlavní body svého vystoupení a požádal ji, ať se k nim vysloví. Výzvu samozřejmě pře-

hlédla, zato téměř zoufale hleděla na rukávy mé košile, které neměly ideální délku. Když to všechno sečtu a podtrhnu, výsledek mé péče skutečně není uspokojivý. Tohle seabemrškačství, které notabene zavánělo parodií, mě rozčililo. Křičel jsem, že jsem si nebral domácího skřítka a že mě zajímají úplně jiné věci. Ale vždyť to není pravda, dotkla se zase pitomé prádelní epizody, která vyrůstala do obřích rozměrů. A víš, že jsem já od tebe nikdy neslyšela úsudek o svém ošacení? Myslela jsem, že jsi nad tím, ale vidím, že jsem se mylila.

Nikdy bych si nepomyslel, jakou bouřku je s to vyvolat nepatrný mráček. Navrhl jsem, že se všemu zasmějeme, vyrazíme na střechu a z výšin se budeme dívat na malicherné pobíhání lidiček mravenečků. Potřebujeme prostě nadhled! Vzlétat – a ne padat.

12

A ještě se mi stalo, že jsem se v neděli po obědě zadíval na stále vystavené staré obrázky našich rodičů – a místo abych sledoval jejich tváře, věnoval jsem především pozornost upnutým oblekům otců a bohatým suknicím matek. My, děti, jsme se jim tetelily u nohou překvapivě v lehkých košilkách, na jednom snímku jsem dokonce byl i bez kalhotek a můj pindík schlíple zíral do objektivu. Musel jsem se usmát a napadlo mě, že by bylo dobré udělat z rodinných fotografií galerii „časového běhu“. Doklopýtali bychom až sem, řádně oblečení a učesáni. Manželka pocho-pitelně zachytila můj pohled, opatřila ho však

vlastním výkladem. Také se jí prý zdají skla dost zaprášená /řekla: zamžená nebo rozostřená?/, což nevyjadřuje právě patričnou pietu k našim nejdražším. Oklikou se vrátila k tomu proklatému prádlu a prohlásila, že právě ono je dokladem slabých stránek naší domácnosti. Všimla si i dalších. Například dlouho nevyamalovaných stěn. Nebo vybledlých závěsů. Samozřejmě také neuspořádané knihovny. Co víc. Vztáhla vyjmenované nedostatky i na naši komunikaci. Zdá se jí, že v poslední době utíkáme od nevyjasněných problémů různého charakteru. A pak nás hned něco snadno zaskočí. Upřímně řečeno, nechápal jsem, kam touto zvláštní konstrukcí míří a necítil jsem potřebu rozvádět dialog bez hlavy a paty. Neboť kdo nemá nevyjasněné problémy různého charakteru?! Zbytečně dost podrážděně jsem podotkl, že znám spoustu lidí, kteří by dali mnoho za „problémy“ nevypraných košil či nevyamalovaných bytů! Manželka mě nenechala domluvit. Prohlásila, že ze všeho nejvíc se jí protiví, když se dělám hloupým. A když pojednou couvám a nehlásím se k problémům, které jsem přivlekl zvenku. Jen hlupák by uvěřil báchorcům o rozvěšeném prádle. Samozřejmě že kryjí hlubší význam. Proč to nepřiznám? Jeden druhého jsme si dosud vážili pro naprostou upřímnost. Teď však poznává, že není ctností být pravdomluvný, když není co tajit... Ale v opačném případě?

13

Vzápětí jsem zažil nebezpečné chvílky. Kontrastující krásné dny pokračovaly a já požádal svého

hloubavého miláčka, aby konečně reagoval na mou výzvu k cestě na střechu – k „výšinám“. Budeme hledět do dálek naší budoucnosti a hudbu obstarají křídla holoubků, lákal jsem manželku narůžovělými větami. Odpověděla polovičatě. Prý si připravila koš plný prádla k žehlení a spravování. Co by tomu řekly všechny ty rozmačkané košile a roztrhané ponožky, kdyby je opustila a dala tak za pravdu zlořečem!? Na druhou stranu se třeba unaví do té míry, že bude potřebovat vydýchnutí – a pak využije mou nabídku. Vypozoroval jsem, že se začínají vytvářet podmínky pro obnovu naší tradičně vřelé komunikace, ale rovněž mi bylo jasné, že jsou zatím příliš křehké a snadno by se mohly propadnout ještě hlouběji. Protože jsem věděl, že nemá ráda naléhání a přemlouvání, řekl jsem, že tedy na ni počkám a zatím obstarám nějakou tu domácí práci, kupříkladu vyřtu věčně zaprášené podlahy. Replikovala, že vítá mou vstřícnost, ale než aby hleděla na můj otrávený obličej, vydrží okamžiky samoty. Pustí si k nim odpovídající hudbu a bude si vybavovat příběhy ošetřovaných kousků, kterých se právě dotkne. Věděl jsem, že další chybou by bylo ji přemlouvat, dodal jsem tedy pouze: Budu tě čekat! To jsem ale nemohl vědět, co nahoře čeká mě. Snad zlomyslná náhoda tomu chtěla, ale u prádelních šňůr opět vévodila Felicie Hajská. Byla to skutečně jenom souhra okolností? Spíš se mi zdálo, že vítá mou přítomnost: jako by na ni byla připravena a tentokrát už přímo mně adresovala ty virtuosní pohyby, jimiž rozvěšovala prádlo. Vypadalo to, že do trochu chladné bravury proniká vřelost. Nemohl jsem odtrhnout oči od

toho zvláštního „prádelního“ obrazce – ale ani od jeho autorky. Felicie Hajska vystřídala i halenky, tahle nejnovější byla stříbřitá s velkým výstřihem. Delší krk ji objímal mušličkový náhrdelník. Aby zvýraznila tahy tváře, poněkud přehnala líčení. Připadala mi „přebarvená“. A tak se při pohledu na ni a na její výtvary ve mně střetávaly kladné pocity s jakýmsi nejasným odporem. Přitahovala mě i odpuzovala. Oproti dřívějšímu, kdy většinou předstírala, že mě přehlízí, mi projevovala teď téměř přátelskou pozornost. Kdysi spíš vážná až zasmušilá nyní hýřila teplými a důvěrnými úsměšky. Hned po mém příchodu se ke mně přihlásila pozdravem a započala hovor, jako by navazovala na nedávno přetrženou nit. Prý jsem jí nasadil brouka do hlavy. Nepřestává přemýšlet o mých slovech. Jsem první člověk v jejím životě, který v banálním rozvěšování prádla spatřuje proces vytváření obrazů se skrytým významem. Možná – předávané poselství. A tak vzpomíná, že jako malá holka ráda navštěvovala maminku v přepocené prádelně a obdivovala mydlinové bubliny. Představovala si, že to jsou živí tvorečkové, dávala jim jména – a vůbec si s nimi hrála. Byly to zvláštní hry. V jedné z nich se bubliny změnilly v beráncí obláčky a vzápětí vypršely a odtekly umývadlem. Od té doby spatřuje v odtoku prádelní vody smrt. Rozměklou, tající. Rozpouštějící podstatu. Divila se, jak jsem mohl poznat, že jí jde o víc než o mechanickou, bezduchou činnost, z níž se člověk zblázní. Vidím-li v tom já především sdělení obrazy, prosím, ona by se spíš přiklápěla k názoru, že obcování s prádlem tají výzvu k rozhovoru.

Tak roztáčela mlýnek všelijak pokroucených úvah, ale já se na ně nedokázal soustředit. Kýval jsem a přemýšlel o tom, co se stane, přijde-li za mnou žena, jak jsem ji k tomu vehementně vyzýval. Těžko jí budu vymlouvat, že mě s Felicií Hajskou svedla zase jen náhoda. Dřívější podezíravost může přerůst do nebývalých rozměrů. Napadne ji, co proboha sleduji tím, že ji potměšile zvu na místo schůzky?! Ano, o co jiného tu šlo. Marné budou mé další výmluvy, ať zvolím jakékoli argumenty k obhajobě. V každém případě ji moje jednání bude bolet. Co učiní? Vrhne se na mě nebo na Felicii se zuřivostí podváděných žen či odejde beze slova? A já? Budu zase vypadat jako trapný a tuctový zanášeč, ačkoli se mi podobné bokovky vždy spíš hnusily. Byly to zvláštní minuty. Felicie Hajska přede mnou krouživými pohyby čarovala s prádlem a dbala, abych ji trpělivě poslouchal, holoubci znervózněli, když jsem se hned neměl k jejich ošetřování a já přemýšlel, že se ani nemohu vzápětí vrátit domů, což by bylo nejrozumnější, ale i nejpodezřelejší. Jaké nejpodezřelejší? Prostě bych vyrukoval s pravdou pravdoucí. Jenomže dobře víme, jak to někdy s pravdou bývá. Kvůli ní hoří hranice. V nejbujnějším snu bych si nedokázal představit, co za karambol může vyvolat pozornost k pitomému, ano pitomému prádlu. A Felicie Hajska se přímo koupala ve vzpomínkách. Vybavovala si, že ji k opravdu milovaným kouskům prádla váže takový vztah, že by je nesvěřila pračce, ale dotýká se jich pouze ručně – a vyčarovává při tom staré známé bubliny a upocené kouty dávné matčiny místnosti. Vskutku jsem nevěděl, co dále

činit. A mezitím se vypravěčka přiblížila těsně ke mně, vytáhla odněkud kapesníček, přejížděla mi po čele a tvrdila, že mě zbavuje bůhvíjak získané šmouhy. Zrychlovala a zpomalovala a její pohled jiskřil duhou. Nezmohl jsem se na nic jiného než na koktavé poděkování. Nesnáším špínu, řekla podrážděně. Zvláště když ruší čistotu. A zase žalovala, že nenachází ani pro potřebu bezmračného jasu pochopení. K mému překvapení mně vtiskla kapesníček do dlaně – prý ho mám přijmout jako vzpomínku na rušivý stín.

Ještě mě doprovodila k mým holoubkům, jako na oplátku vyslechla drobnosti z jejich živůtků a pak se vypařila s prádlem. Jenomže ještě předtím pronesla důležitou větu. Tak zase příště. Už se těším! Nevinná, spíš sdělující konverzace tedy vůstila do značně podezřelého finále, v němž se ozýval znepokojivý moment očekávání. Slyšet ho manželka! Bylo by po přesvědčování. Nevymluvil bych jí, že při našem setkávání vůbec o nic nejde. Ostatně i kdyby tomu tak bylo – nešťastné začátky mohou vést k strašlivým koncům. Holoubci jako by tuhle možnost vycítili – zmateně poletovali a ne a ne opustit bezpečnou střechu. Připadalo mi, že je nebe poseto kapesničky, v něž se ptáci převtělovali.

14

I když byla tedy situace vyhrocena až na ostří nože, nic se nestalo. Spíš to vypadalo, že mě chce neviditelný hybatel potrápít – naznačit mi, že stačí málo, a všechno, oč mi v životě běží, se může navždy zhroutit. Přemýšlel jsem, co mám manžel-

ce říci, abych trvale zamezil jakémukoli podezírání, ale nedokázal jsem nalézt řešení. Proto jsem úplně opustil neuralgické téma a vrátil se k naší poslední společné návštěvě u všeobecně oblíbené tetičky Bohunky. Chudinka se zotavovala z šoku, který jí způsobilo přepadení v klidném a pohodovém parku, pravidelném místě jejich procházek. Útočník s nekrytou tváří se na ni neurvale vrhl, povalil ji na zem, surově zbil a jako „nádatek“ jí ukradl ještě kabelku. Tedy – nepříjemná, i když dnes vlastně už rozhodně nikterak výjimečná událost. Jenomže Bohunka byla přesvědčena, že v muži středních let poznala někoho ze svých známých, jen si nemohla vybavit, o koho jde. Listovala v paměti s takovou posedlostí, až se jí v hlavě uhnízdil šváb. Jeden den vykřikuje, že bezpečně odhalila darebu, druhý den ho osvobozuje a vystřídá dalším. Samozřejmě jsem se i já ocitl na listině podezřelých. Při vyjasňující návštěvě jsme s manželkou zastihli tetičku Bohunku zavalenou fotografiemi. Nejpozději pozitří ho mám, uvítala nás a položila bůhvíproč důraz na časový termín. Mě ubezpečila, že jsem z aféry venku – zbývala otázka, na jak dlouho?! Bláhově jsem myslel, že se má drahá přidat k odvádějící vzpomínce, avšak opět jsem se zmýlil – jako už tolikrát v posledním údobí. Zdá se jí prý, že nějak tvrdnu, když ironizuji ubohou ženičku. A přitom se dojmám nad obnošeným prádlem. Jak mistrovský slalom skočila. Viděl jsem, že nemám šanci, začal jsem tedy listovat v knihách, připravených ke čtení, s pevným rozhodnutím, že ji zavalím citáty velkých hlav. S hrůzou jsem ale zjišťoval, že by se dal každý úryvek zneužít jako

návštěva u Bohunky. Proto jsem jako další alternativu řešení volil němohru.

15

Po několika dnech v údobí takzvaného velkého prádla mně manželka přinesla překvapivou novinku. Znovu se v našem domě objevil ten obtěžovač, který ji tolik vyděsil. Tentokrát ho přistihla ona. Budu se divit kde. Přitáhla na střechu koš plný především cích, ručníků, ubrusů – ani si nestačila vydýchnout a přivyknout oči prudkému světlu, když uviděla děsiče u mých holoubků.

Poznala ho okamžitě, ne klamavě jako tetička Bohunka, a musela se místo děsu usmát. Napadlo ji totiž, že vlastně vidí mě, ale po vzoru příbuzné v jiné podobě. Že si vybavila právě vtrhlíka, nebylo náhodou, neboť jí rovněž utkvěl v mysli. Manželka nad sebou spráskla ruce: teta zřejmě čaruje. A já z těch kouzel vystupuji jako krajně podezřelý jedinec.

Kdyby se nenacházel v mém území, dělala by, že ho přehlíží, takhle nemohla. Chlap ovšem nejen pozoroval subtilní ptáky, ale pitvořivě jim uděloval příkazy. Už ses nadlábl, hřměl třeba, tak konečně vzlet'. Tloušťka tě přiková k zemi. Sleze ti peří, ty justo. Mlel podobné nesmysly a hloupě a neobratně se vytáčel v groteskním opojení.

Převáděl vážné jednání do komiky, aby odvrátil pozornost od svých cílů!?

Bez bázně došla manželka skoro k němu a nevybíravými slovy se podívovala jeho drzosti. Řekla: Neplašte ty ptáky. Příchod k nim je pro vás uzamčen. Rozumíte?!

Pak ho zahrnula otázkami, co hledá v jejich domě, jak se opovažuje hrozit nevinným ptákům, a spoustou jiných. Rozhodla se, že ho znervózní překynutou řečí. Syčel na ni, syčel, když se po něm ale ohnala mokrým ručníkem, změněným v sprchu, zaláteřil a vzal nohy na ramena. Ze suveréna se vyloupl zbabělík, pajdavý chudáček. Jenomže tohle náhlé odzbrojení mohlo být klamavé – kdo ví, k čemu se může odhodlat v budoucnu.

16

Je potřeba dát pozor na holuby, varovala mě má starostlivka. Hleděl na ně tak záludně. Ani nevíš, kolika lidem pijí krev. Takoví lidé jsou nevyzpytatelní. Neodhadneš, co učiní. Tak se vžila do nepříjemné situace, že se začala chvět a stěžovala si i na bolest kloubů. Dojala mě její obava o mé ptáčky a poděsil zdravotní problém. Sháněl jsem v lékárnice všechny možné preparáty a až mě znepokojilo, kolik jich tam máme a v jakém stavu. U řady již byla prošlá lhůta, některé šlo těžko identifikovat. Rozhodl jsem, že nejúčinnější bude pořádná masáž a nabídl své služby. Moje konání bylo sice laické, nedovedl jsem pořádně přitvrdit, neboť jsem se bál, abych jí neublížil, ale vděčná žena mě zahrnula chválou. Dokonce tvrdila, že mé pohyby věkem získávají na hodnotě. Je v nich náruživost, ale i ohleduplnost. Když jsem chtěl jaksepatří zareagovat, nečekaná se mi však vykroutila, rázovala místností a posléze se zase v myšlenkách vrátila na střechu. Prohlásila, že bych měl znásobit kontrolu, abych neotevíral

pole k rejďům nepřejícníků. Co když pojednou najdu miláčky v tratolišti krve?! Jak se s tím vyrovnám?! Kreslila hrozitánské výjevy, ale mně při líčení mizel tajemný muž a opět se objevila Felicie Hajská s prádlem, byť o ní nepadla ani zmínka.

17

Při příchodu domů jsem se dřív mnohokrát zahleděl na naši střechu a už zdálky pozoroval pohyb holoubků. Teď se přistihuji, že věnuji pozornost i téměř neustále vlajícímu prádlu a bez větší námahy v něm identifikuji svérázné variace Felicie Hajské. Temperamentně poletují větrem zvláště pospojovaná torza příkrývek těl a skládají nedomalované postavy – bez hlavy a s prázdnými otvory pro údy. Zvláštní hřiště života.

A tak si žertem říkám, že jsem přejal optiku prádla. Kladu důraz na zdánlivé maličkosti a převádím je do netušených rozměrů. Manželka to ostatně vyjádřila pregnantně, když mi při jednom společném obědě mimoděk řekla – Všimla jsem si, že nenecháváš zbytky a vzorně vytíráš talíře. Znělo to dílem jako pochvala, dílem jako ironizující glosa, naznačující, že ztrácím své vžitě zvyklosti. A já nevím, zda dělat uraženého či přecházet podobné invektivy bez povšimnutí. Onehdy se zase podivovala, když mě při přípravě návštěvy u dbalých Firkušných úplně rozhodilo, že nedovedu řádně vytvarovat uzel u kravaty. Připadám si jako hastroš, komentoval jsem a nešikovné ruce se mi chvěly. Vůbec mě nepolitovala, kdo ví, jak si celou věc vyložila, spíš se ironicky ušklibova-

la, což ji nyní charakterizuje. A já se ani nemohl vzepřít a vyzvětšovat vyzozorované nedostatky. Určitě by se jen prohloubilo její podezření na má utajovaná setkávání. Kromě toho by se beztak nevzdala svých návyků. Já se neměním a nezměním, to sis měl uvědomit, když sis mě bral, konstatovala při probíhajících hádkách, které ovšem s roky manželství řídly – až skoro ustaly. Klid a porozumění představovaly hodnotu, kterou je těžké plně docenit. Uvykneme si ji přijímat jako samozřejmost a nejsme s to vyzozorovat, když ji začnou ničit rušivé vlivy. Ale je možno chápat jako rušivý vliv mé – řekněme – zpozornění? Začal jsem prostě registrovat vše, co mě obklopuje – rozšířil jsem pozornost. Jsem zkoumavější. Alespoň si to myslím.

18

Stalo se, že se ztratil Dobromil. Marně jsem ho hledal mezi ostatními příletíky, neobjevil se. Jak jsem jim záviděl, že se mohou vydat po jeho stopách. Já byl bezbranný. Slábnoucím zrakem jsem hleděl na oblohu a spásně zaznamenával všechny nadějně vyhlížející body na obzoru. Marně. Přesto to bylo k něčemu dobré. Jako v ostatních případech jsem byl i zde pozornější a vnímavější k úkazům na nebi. Vpíjel jsem si do paměti celistvé modré plochy i všelijak přebarvené pásy, měnící co chvíli svou podstatu. Dynamické dějiště pohlcovalo obrazy a okamžitě vyplivovalo další. Vnímál jsem je nikoli v jejich konkrétnosti, spíš jsem se pídil po jejich symbolice. Nic se vlastně navenek nezměnilo, ale mně se

zdálo, že se začíná měnit úplně všechno. Svěřil jsem se svými pocity manželce. Utkvěle na mě hleděla a potom prohlásila, že musíme být připraveni nést dobré a zlé. Vypozoroval jsem /a nový výrok mě v tom utvrdil/, že se na rozdíl ode mě vzdává konkrétnosti a uniká k všeobecným pravdám, které se dají vykládat, jak komu vyhovuje. Myslel jsem na Dobromila neustále, sprádal jsem různé konstrukce, co se mu mohlo stát, upřel jsem pozornost na podezřelého průchozího v našem domě. Jenomže kolik podobných se tu může vystřídat, aniž bych to vůbec zaznamenal. Přesto jsem vybíhal na střechu v různých časech. Bylo v tom hodně nervozity a pro mou ženu i nepravděpodobnosti. Nevydržela, mnohokrát se mě otázala přímo, kam zase utíkám /povšimněte si toho slůvka/ a já popravdě odvětil, že nebudu mít klid, dokud se Dobromil nevrátí. S dalším úšklebkem se otázala, zda si myslím, že ho moje kroky přivolají zpět. Pochopí, že není opuštěný, replikoval jsem stejně nesmyslně. Přerušované pobíhačky mě vyčerpávaly, navíc jsem se bál, abych nenarazil na svou favorizovanou pradlenku, i když mě zase překvapovalo, že se mě nesnaží po tom projevaném zdůvěrnění vyhledávat. Na druhou stranu mě udivil zájem ostatních pobývačů na střeše o zmizelého holoubka. Rád bych vám pomohl, ale když já ty potvory od sebe nerozliším, řekl mi upřímně penzista Rajský, dobrý duch našeho domu. Všeuměl, který rád nabízel své služby, jakkoli je někdy nedokázal realizovat. Ale dobrou vůli měl vždy. A tak jsem při čekání na Dobromila postupně srůstal s našim domem – a tento pocit jsem svěřil i manželce.

Nekomentovala můj nejnovější postřeh a čím rázněji jsem ji prosil, aby mě aspoň občas doprovázela při mých poutích, tím ostřeji odmítala. S nepochopitelnou záští zpochybnila mé konání.

19

Čas nezadržitelně plynul vpřed...

20

A jak se píše v závěrečných rekapitulujících titulcích některých filmů... vracím se i já k právě popsaným a dost nicotným dějům, které u mě v uplynulém roce proběhly. Holub Dobromil se nikdy nevrátil, jako by mi chtěl naznačit, že začíná nová etapa v mém životě. Ano – jenomže jaká?

Felicie Hajská rozvěšuje nové a nové prádlové variace a střídá halenky. Už vím bezpečně, že to nečiní kvůli mně, po chaotických projevech náklonnosti jsem pro ni jen průhledná skleněná zed'...

Pradlenky, které se tu střídají, se mně pletou... Odmítání neodmítání, pustil jsem se už několikrát do praní prádla.

Dobře to dopadlo. Zvolil jsem správně všechny programy...

A okouzleně znovu sledoval rotující kotel... Přesvědčuji se, že domácí práce mají svou poezii...

Objevují se v našem domě všelijací lidé...

Zjistilo se, že ten nejvytrvalejší provokatér dokonce přespával ve sklepech...

A manželka?

Co manželka?

Žijeme stále spolu. Jen pozoruji, že mě teď často pronikavěji sleduje, jako by se se mnou teprve začala seznamovat... Prohlíží si mě od hlavy k patě, jak se výstižně říká...

A já?

Co já?

Právě v této chvíli, v níž hodinová ručička ukrajuje vteřinu po vteřině, zírám prázdně před sebe – a najednou zaznamenám poletující zrníčka prachu... I jejich tanec mě strhuje a okouzluje... Jsou všudypřítomná...

Věčná...